

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 279 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 22. SIJEČNJA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

SINDIKATI I IZBORI

U velikoj predizbornoj kampanji povodom raspisivanja izbora za Saveznu i republičke narodne skupštine, sindikatima, kao najmasovnijoj organizaciji radničke klase u našoj zemlji, pripada vrlo značajna uloga. Počev od svestranog prikazivanja rezultata našeg dosadašnjeg društvenopolitičkog i privrednog razvika, pa preko objašnjavanja tekućih zadataka u vezi sa donošenjem perspektivnih planova i mobiliziranja radnih ljudi na izvršenju tih zadataka, do direktnog učestvovanja u predlaganju poslaničkih kandidata — sindikati razvijaju plodnu djelatnost.

Predstojeći izbori će se održati u nešto posebnijim uvjetima no dosad. Naš komunalni sistem u osnovi je izgrađen; društveno i radničko samoupravljanje steklo je punu afirmaciju; vijeća proizvođača, kao predstavnički organi neposrednih proizvođača u narodnoj vlasti, protegnuta su do osnovnih predstavničkih tijela — do narodnih općina, a na nivou Savezne i republičkih skupština i kotarskih narodnih odbora imaju za sobom već bogato iskustvo. Događanjima našeg komunalnog sistema i prebacivanjem težišta cjelokupne društvenopolitičke aktivnosti u općine pristupilo se i osnivanju općinskih sindikalnih vijeća koja su najneposrednije povezana s osnovnim žarištima naše dalje socijalističke izgradnje. U takvim uvjetima postoje sve mogućnosti za svestranu inicijativu i aktivizaciju radničke klase u sadašnjoj predizbornoj kampanji. Na sindikalnim organizacijama je da se založe da ta aktivizacija bude što svestranija. Uostalom, to je i stalni zadatak sindikalnih organizacija — da nastoje da se stalno proširuje društveni uticaj i inicijativa radničke klase, da dođe do njenog što punijeg upliva u društveno-političkom životu zemlje. Predizbornu kampanju trebalo bi iskoristiti da se ta inicijativa, aktivnost i uticaj radničke klase dalje razvija i da se još u širem opsegu nastave i kasnije. Jer, od što punije aktivizacije radničke klase u društveno-političkom životu zemlje, prije svega u općinama, stambenim zajednicama, osnovnim organizacijama Socijalističkog saveza radnog naroda i raznim organima društvenog upravljanja zavisi i dalji tempo našeg sveopćeg socijalističkog preobražaja — naročito i u vezi sa zadacima Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

Radnička klasa naše zemlje kroz radničko samoupravljanje stekla je već bogata politička iskustva. To se u punoj mjeri pokazalo na prošlogodišnjem Prvom kongresu radničkih savjeta Jugoslavije. Prenosjenjem ovih svojih iskustava u sve organe društvenog samoupravljanja, radnička klasa će pridonijeti daljem unapređenju cjelokupnog rada udruženih proizvođača u općini kao osnovnoj ćeliji našeg društvenog mehanizma. U tom smislu je od posebne važnosti da se aktivnost sindikata još snažnije orijentira ka cjelokupnom mehanizmu društvenog upravljanja, da prošire rad svih samoupravnih organa općine i kotara. To, uostalom, mora da bude stalna orijentacija sindikata, a predizbornu aktivnost treba samo iskoristiti u tom smislu da i ova orijentacija dođe do još punijeg izražaja.

(Nastavak na 2. strani)

Sve žilja politička aktivnost na kotaru

U TOKU JE ODRŽAVANJE PRVIH ZBOROVA BIRAČA

U subotu i nedjelju održani su prvi zborovi birača na području općine Šibenik. Tom prilikom su zborovi birača u 24 sela izabrali delegate za kandidacione konferencije na kojima će se početkom veljače izvršiti izbor kandidata za oba vijeća Savezne narodne skupštine i Sabora NR Hrvatske. Na tim prvim zborovima tretirana su mnoga prosvjetna i komunalna pitanja pojedinih sela. Zborovi birača su u većini sela zabilježili veliki uspjeh naročito pak što se tiče broja prisutnih birača. Tako je na zborovima birača u Lozovcu, Konjevratima i Prvicu Sepurini sudjelovalo preko 150 osoba na svakom pojedinom zboru. Do kraja ovog tjedna bit će organizirani zborovi birača i u ostalim selima, dok će 28. o. mj. na 13 mjesta biti održani zborovi birača u Šibeniku.

Nakon uspješno provedenih političkih priprema, prošle nedjelje su u svim selima kninske općine održani prvi zborovi birača na kojima su izabrani delegati za kandidacionu konferenciju. Svagdje je zapažen velik odaziv birača. Najprije su izabrana 42 delegata, koji će na kandidacionoj konfe-

renciji predlagati zastupničke kandidate za Savezno vijeće.

Na zborovima je zatim nastavljen rad u svrhu izbora 84 delegata za kandidacionu konferenciju na kojoj će se dati prijedlog kandidata za Republičko vijeće Sabora. Svakom izabranom delegatu izdana je punomoć o izboru.

Na sličan način poljoprivredni proizvođači, članovi zadrugnih organizacija na svojim zborovima birača birali su delegate za kandidacione konferencije.

Zborovi birača u Kninu održat će se 22. o. mj. U toku je održavanje zborova birača u privrednim organizacijama, u grupi industrije, trgovine i zanatstva.

Na zajedničkom sastanku članova Općinskog komiteta SK, odbora SSRN, komiteta Narodne omladine i aktivna agitata, koji je održan u Kninu 16. siječnja, raspravljena su najvažnija i najaktuelnija pitanja koja se odnose na predizborne pripreme, rad zborova birača i ostale aktivnosti u pojedinim fazama do samih izbora. Na tom skupu objašnjene su novine u izbornom sistemu, a također je ukazano na važnost središnja biračkih spiskova. Kako je potrebno

da se sad čitav politički rad prenese na teren i pristupi konkretnim zadacima, odlučeno je da se odmah počne s održavanjem i pripremanjem sastanaka sekretarijata organizacija SK, odbora osnovnih organizacija SSRN, organizacija Narodne omladine i posebni skupovi žena.

Kazaljivo je da se jednaka važnost pridaje što uspješnijim pripremanjima za kandidacionu konferenciju. Za kandidata je potrebno birati najbolje i najzaslužnije ljude odnosno one koji su i dosad pokazali nesebično zalaganje u izvršenju zadataka u našoj socijalističkoj izgradnji. Nakon prvih zborova birača održavaju se kandidacione konferencije na kojima će se predlagati zastupnički kandidati za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor. Na kraju će se održati drugi zborovi birača na kojima će se razmotriti i konačno usvojiti ili odbiti prijedlozi kandidacione konferencije. Na ovim posljednjim zborovima birača bit će potrebno da se postigne što veća masovnost, a to će zavistiti od svestrane političke aktivnosti organizacija SSRN i njegovog objašnjavanja važnosti i značenja predstojećih izbora.

Predizborne pripreme na području općine Drniš u punom su jeku. Posljednjih dana održan je sastanak sa sekretarima i predsjednicima osnovnih organizacija SK i SSRN, odbornicima obaju vijeća NO općine, te sa predstavnicima ostalih društvenih organizacija. Na tom sastanku raspravljano je o organizaciono-tehničkim pitanjima izbora. Isto tako upriličen je zajednički sastanak članova plenuma Općinskog odbora SSRN i Općinskog komiteta SK na kojemu su prisutni obaviješteni o političkim i tehničkim pripremanjima. U ovo predizborno vrijeme velika aktivnost usredotočena je na središnje biračkih spiskova. Poslije prvih zborova birača održat će se sastanci sa rukovodstvom organizacija SK i SSRN kao i mjesnih odbora u cilju središnja biračkih spiskova.

Na cijelom području općine Kistanje održani su zborovi birača, na kojima je bila ogromna većina birača. Oni su izabrali 95 delegata, koji će ih predstavljati na kandidacionim konferencijama. Tako je za Savezno vijeće izabrano 33 delegata, za Sabor NRH 45, dok je za vijeća proizvođača za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor NRH izabrano 27 delegata.

Na svim zborovima birača pretresana su razna pitanja i novine iz izbornog zakona. Koristeći iskustvo nekih sela u prošlim izborima i ovoga puta organizirano će se izbornu takmičenje, kako između sela tako i između zaselaka i pojedinaca. Tako će svi birači općine Kistanje biti međusobno povezani takmičenjem.

Na zborovima birača pretresana su i neka druga pitanja, pitanje zdravstvenog osiguranja poljoprivrednika i obavezno osiguranje stoke kod NOZ-a. (B. P.)

Centralno OKUD iz Šibenika gostovalo je u Golubiću

U nedjelju 19. o. mj. Centralno omladinsko kulturno — umjetničko društvo iz Šibenika gostovalo je u Golubiću u okviru svoje akcije posjeta selima šibenskog kotara. Društvo je nastupilo s folklornom i tamburaškom sekcijom. Posjet ove priredbe prevazišao je sva očekivanja organizatora. (NŠ)

POLITIČKE PRIPREME ZA IZBORE

NAŠI ZADACI

Političke pripreme za predstojeće izbore već su u punom jeku i na području našeg kotara. Te pripreme postavljaju pred nas velike i složene zadatke koji treba da se izvrše u roku od dva mjeseca. Izvršenje tih zadataka u mnogome će zavistiti od metode i stila rada naših političkih i društvenih organizacija, a u prvom redu organizacija SK i SSRN. To su odgovorni poslovi kojima je potrebno ozbiljno pristupiti i savjesno ih sprovesti u život.

Početak predizbornih priprema očito govori da će u njima biti obuhvaćene sve naše organizacije. Već je održan plenarni sastanak Kotarskog odbora SSRN sa predstavnicima društvenih organizacija, a zatim i plenumi općinskog odbora SSRN također sa predstavnicima drugih organizacija. Tom prilikom izrađeni su programi političke aktivnosti u predizborno vrijeme. Osim toga, predsjednici narodnih odbora općina već su sazvali prve zborove birača, a neki su već održani 19. o. mj., dok će se ostali održati do kraja mjeseca. Organizacije SSRN trebale bi da svojom aktivnošću i političkim utjecajem pridonese da na svim zborovima sudjeluje što više birača koji će biti upoznati ne samo o organizaciono-tehničkim stranama izbora već i o njihovom značenju. Na prvim zborovima birača, kako je poznato, biraju se delegati za kandidacionu konferenciju. Za kandidata je potrebno birati najbolje i najzaslužnije ljude odnosno one koji su i dosad pokazali nesebično zalaganje u izvršenju zadataka u našoj socijalističkoj izgradnji. Nakon prvih zborova birača održavaju se kandidacione konferencije na kojima će se predlagati zastupnički kandidati za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor. Na kraju će se održati drugi zborovi birača na kojima će se razmotriti i konačno usvojiti ili odbiti prijedlozi kandidacione konferencije. Na ovim posljednjim zborovima birača bit će potrebno da se postigne što veća masovnost, a to će zavistiti od svestrane političke aktivnosti organizacija SSRN i njegovog objašnjavanja važnosti i značenja predstojećih izbora.

Da bi se sve to s uspjehom sprovelo u život potrebno je da sve organizacije SSRN organiziraju široku političku aktivnost, koja bi trebala da dođe do izražaja u masovnim sastancima Socijalističkog saveza. Tom prilikom narodu će se govoriti o dosadašnjim rezultatima naše socijalističke izgradnje, o jačanju radničkog i društvenog upravljanja, o uspjesima borbe za našu nezavisnost na osnovu aktivne koegzistencije, o međunarodnom ugledu ENRJ, o našim budućim zadacima i t. d.

U političkoj agitaciji za izbore potrebno je da aktivno sudjeluje sve kulturne, prosvjetne i sportske organizacije, koje bi tom prigodom nastupile sa svojim programima. Težište političkog rada trebalo bi naročito prenijeti u naše sela. Iz svih tih problema i zadataka trebalo bi da proizide i naši programi rada koji bi još snažnije pokrenuli političko djelovanje organizacija SSRN.

U predizbornim pripremanjima također je potrebno povesti ozbiljnu brigu o središnja biračkih spiskova. Svaki naš građanin morao bi da se interesira da li je upisan u birački spisak i gdje. To se naročito odnosi na omladinu i omladinke koji su navršili 18 godina i s tim stekli pravo kao i ostali birači.

Za političke pripreme potrebno je koristiti raznovrsne forme a osobito one koje su se pokazale pozitivne u vrijeme izbora za narodne odbore općina. Ne bi smjeli dozvoliti da se ponove propusti kojih je, nažalost, bilo za vrijeme posljednjih izbora za lokalne organe vlasti. Naime, bilo je slučajeva da su se u nekim općinama ponavljali zborovi birača, jer nije bio ispunjen kvorum. U nekim mjestima kao na općini Primošten nisu održane konferencije Socijalističkog saveza. Osim toga, slabo je organizirana služba izvještavanja, a da se i ne govori o slaboj aktivnosti društvenih organizacija i nesredenom stanju biračkih spiskova. Naravno, da je u svim tim pitanjima potrebno ozbiljno voditi računa u ovo predizborno vrijeme.

Naši ljudi na kotaru treba da u organiziranju i sprovođenju izbora još jednom pokažu svoju visoku političku svijest i zrelost. Predstojeći izbori bit će još jednom najbolja potvrda ispravnosti dosadašnjeg puta u izgradnji naše socijalističke domovine. (N. J.)

Porast saobraćajnih prekršaja na kotaru

Na kotaru Šibenik broj saobraćajnih prekršaja povećao se u toku 1957. godine. U 1956. godini podnio je oko 200 prijava za saobraćajne prekršaje, dok je u 1957. godini zabilježeno 572 prijave koje su uputili organi Narodne milicije suca za prekršaje. Takovom naglom porastu mnogome je pridonijela pojačana kontrola saobraćaja uvođenjem u službu odreda saobraćajne milicije. Potreba za osnivanjem odreda saobraćajne milicije proistekla je uslijed reguliranja saobraćaja na kotaru i poboljšanja kontrole na vozilima da bi se uslijed preopterećenosti puteva smanjio broj saobraćajnih nesreća. Međutim, kako je poboljšana kontrola saobraćaja dostigla zavidnu visinu, broj saobraćajnih nesreća na kotaru Šibenik nije se smanjio, već se povećao za gotovo tri puta. U toku 1956. godine zabilježeno je 12 saobraćajnih nesreća, dok su se u toku 1957. godine desile 42 saobraćajne nesreće.

Nagli porast broja vozila na cestama utjecao je vidno na broj saobraćajnih nezgoda, što se naročito u toku ljetnih mjeseci. U 50% slučajeva uzrok saobraćajnih nezgoda proizlazi iz nepridržavanja saobraćajnih propisa, u 20% griješkom pješaka, 8% od strane lica neovlaštenih za upravljanje motornim vozilima, 7% otpada na nesreće koje su se dogodile uslijed uživanja alkoholnih pića te 15% na ostale manje vežne uzroke.

Nabavljeni betonski stupovi za elektrifikaciju općine Tijesno

Ovih dana uz materijalnu pomoć poljoprivrednih zadruga u Pirovcu, Murteru, Betini, Tijesnu i Jerzerima nabavljeno je 230 betonskih električnih stupova koji će biti namijenjeni za potrebe elektrifikacije otoka Murtera. Spomenute stupove isporučit će do sredine mjeseca travnja splitska tvornica »Jadranka«. Njihova vrijednost iznosi 5 milijuna i 300 hiljada dinara. Oni će, čim budu isporučeni, biti postavljeni na relaciji Crljenik — Murter, na dužini od 22 kilometra. Najveći dio uloženi novčani sredstava dat će poljoprivredna zadruga u Pirovcu. Za daljnje potrebe elektrifikacije, čije se izvršenje predviđa već u ovoj godini, izdašnu pomoć pružit će NO općine i Jugoslavenska ratna mornarica, a izvjestan dio troškova pokririt će se iz samodoprinosna stanovništva sa teritorije Tlješćanske općine. Računa se da će dobiti sredstva iz samodoprinosna prijeći sumu u vrijednosti od 4,5 milijuna dinara. (J)

Počeli radovi na izgradnji škole u Rupama

U Rupama je započela izgradnja nove školske zgrade. Dobrovoljnu radnu snagu dat će mještani. Očekuje se da će materijalnu pomoć pružiti NO općine i kotara. Predviđeno je da se škola dovrši 1959. godine. (AB)

Izbiri za Saveznu narodnu skupštinu i Sabor Kandidaciona konferencija

Prema Objašnjenju sekretarijata za zakonodavstvo i organizaciju vlasti Saveznog izvršnog vijeća ovjeravanje punomoći delegata i zabranu na prvom zboru birača u kandidacionu konferenciju pečatom narodnog odbora općine, vrši službenik koga odredi tajnik općinskog narodnog odbora. Ovjeravanje se može izvršiti i u mjesnom uredu (ako postoji), ako je zbor birača održan izvan sjedišta općine. Određeni službenik ovjeravanje punomoći vrši na temelju zapisnika o radu zbora birača. Nakon izvršenog ovjeravanja sve zapisnike o radu zbora birača službenik odmah dostavlja nadležnoj kotarskoj izbornoj komisiji.

Isti je postupak i pri ovjeravanju punomoći delegata izabranih na zboru birača u privrednoj organizaciji.

Odmah po isteku roka za održavanje prvog zbora birača, a najdalje do 5. veljače nadležna kotarska izborna komisija saziva sastanak kandidacione konferencije. Sastanak otvara predsjednik kotarske izborne komisije, koji objašnjava njen zadatak i način rada, radi čega čita odredbe čl. 70. i 71. saveznog izbornog zakona odnosno odredbe čl. 67. i 68. republičkog izbornog zakona.

Zapisnik sastanka vodi zapisničar koga je dužna unaprijed osigurati kotarska izborna komisija.

RAD KONFERENCIJE

1. Biranje verifikacionog odbora
Konferencija bira verifikacioni odbor od pet članova kojega je zadatak da ispita punomoći delegata.

Delegati kojima punomoć ne bude verificirana ne mogu sudjelovati u daljnjem radu konferencije. Svi delegati dužni su sobom donijeti punomoć.

2. Biranje predsjedništva i ovjerara zapisnika

Delegati kojih su punomoći verificirane biraju predsjedništvo konferencije, koje se sastoji od predsjedavajućeg i dva člana.

Zatim biraju dva ovjerača zapisnika.

3. Utvrđivanje dnevnog reda
Utvrđuje se samo jedna točka dnevnog reda: rasprava i utvrđivanje prijedloga kandidata za izbor narodnog zastupnika u izbornom kotaru.

4. Predlaganje dnevnog reda
Kandidate ne predlaže svaki pojedini delegat, već svakih pet delegata, koji mogu predložiti jednog kandidata za narodnog zastupnika.

Ostali delegati, kao pojedinci

moju sudjelovati u raspravi i iznositi svoje mišljenje o danim prijedlozima.

5. Glasanje
Kad rasprava završi pristupa se utvrđivanju prijedloga kandidata. Glas se posebno za svakog predložena kandidata, po redu kako su predloženi.

Glas se javno dizanjem ruku i za svakog kandidata prebrojavanjem se utvrđuje koliko je glasova dobio.

Prihvaćen je svaki predloženi kandidat za koga je glasalo najmanje 40% svih članova kandidacione konferencije.

Na pr. ako su zborovi birača s područja izbornog kotara izabrali u kandidacionu konferenciju 50 delegata od kojih je na sastanku kandidacione konferencije sudjelovalo 35 ne će biti prihvaćen za kandidata za narodnog zastupnika kandidat za koga je glasalo 40% prisutnih delegata, tj. za koga je glasalo 14 delegata. Da bi bio prihvaćen potrebno je da za nj glasa najmanje 20 delegata, jer 20 je 40% od svih, tj. 50 delegata.

Od ukupnog broja delegata odnosno članova kandidacione konferencije odbijaju se oni delegati kojima nije verificirana punomoć. Tako na pr. ako petorici od 50 delegata nije verificirana punomoć, smatrat će se da kandidaciona konferencija ima 45 članova, a ne 50, pa će 40% iznositi ne 20 već 18.

Nakon završenog glasanja predsjedavajući objavljuje konferenciji imena svih kandidata, koje kandidaciona konferencija predlaže zborovima birača i koliko je glasova svaki od njih dobio.

Zapisnik kandidacione konferencije potpisuju predsjedavajući, zapisničar i ovjerara zapisnika.

6. Sastavljanje prijedloga kandidata
Posljednja radnja kandidacione konferencije je sastavljanje prijedloga kandidata za narodne zastupnike na temelju zaključka konferencije.

Prijedlog sadrži porodično, očevo i rođeno ime svih kandidata za narodne zastupnike, koje kandidaciona konferencija predlaže zborovima birača, i obrazloženje za svakog pojedinog kandidata uz oznaku koliko je članova kandidacione konferencije za nj glasalo. U prijedlogu kandidata treba upisati redom prema broju dobivenih glasova.

Prijedlog potpisuje predsjedništvo kandidacione konferencije i dostavlja ga kotarskoj izbornoj komisiji.

Da bi predsjednik općinskog narodnog odbora s područja izbornog kotara mogao sazvati drugi zbor birača, koji treba da raspravi o prijedlogu kandidata kandidacione konferencije, kotarska izborna komisija dužna mu je odmah dostaviti onoliko ovjerenih primjeraka prijedloga kandidata koliko ima zborova birača na području njegove općine. To vrijedi za izbor narodnih zastupnika u Savezno odnosno Republičko vijeće.

Ali isti je postupak i za izbor narodnih zastupnika u Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine odnosno Sabora. Kotarska izborna komisija će odmah dostaviti predsjedniku općinskog narodnog odbora onoliko ovjerenih primjeraka kandidata koliko ima zborova birača u privrednim organizacijama na području općine. Zatim će predsjednik općinskog narodnog odbora po jedan ovjereni primjerak odmah dostaviti svakom ovlaštenom predstavniku privredne organizacije, koji će u određenom roku sazvati drugi zbor birača.

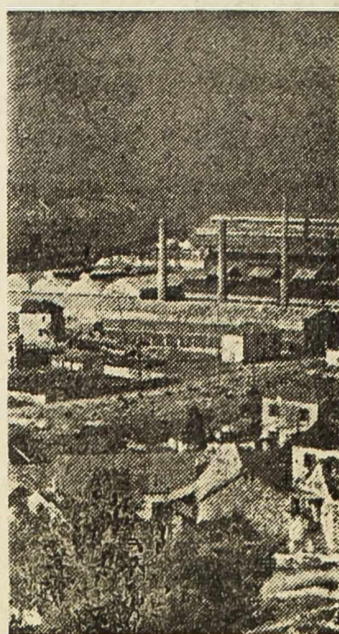
Kandidaciona konferencija predlaže zborovima birača najmanje jednog kandidata za narodnog zastupnika, jer se u svakom izbornom kotaru bira jedan zastupnik.

Samo u slučaju izbornog kotara Šibenik u izborima za Vijeće proizvođača Sabora — grupe industrije, trgovine i zanatstva — kandidaciona konferencija mora predložiti zborovima birača najmanje dva kandidata za narodnog zastupnika, jer se u tom izbornom kotaru bira dva zastupnika. Pa

U narednom broju:
DRUGI ZBOR BIRAČA

Ispravak

U prošlom broju (278 od 15. I. 1958. g.) »Šibenskog lista« u članku »Prvi zbor birača« naveden je izborni kotar Tjesno (u izborima za Republičko vijeće Sabora), što je pogrešno, jer prema Odluci Izvršnog vijeća Sabora o podjeli područja i t. d., (Narodne novine br. 61/57.) izborni kotar, koji obuhvaća područja općine Primošten, Tjesno i Vodice ima naziv Izborni kotar Vodice.

SINDIKATI I IZBORI

(Nastavak sa 1. strane)

I, konačno, sindikati će imati da odigraju posebnu ulogu i u direktnom isticanju poslaničkih kandidata, prije svega za vijeća proizvođača. U tom pogledu, zadatak sindikata će biti da se u vijeća proizvođača Savezne i republičkih narodnih skupština izabere što veći broj neposrednih proizvođača i tehničke inteligencije iz proizvodnje.

Sindikati će, dakle, kao najuticajnija organizacija radničke klase, imati u punoj mjeri da se angažiraju u toku predizborne kampanje, povezujući tu aktivizaciju svojim stalnim zadacima i osiguravajući ustvari, na taj način, još puniju afirmaciju radničke klase u cjelokupnom društveno-političkom i privrednom životu zemlje.

Života Kamperelić

Porodične mirovine iz socijalnog osiguranja SAD

Odjel za iseljeničku službu Savjeta za socijalnu zaštitu NR Hrvatske svojevremeno je uputio narodnim odborima općina obrazloženje u vezi porodične mirovine iz socijalnog osiguranja SAD. Zainteresirana lica mogu se obratiti nadležnom Narodnom odboru općine — Sekretarijat za narodno zdravlje i socijalno staranje, gdje će dobiti iscrpne podatke.

Kninska kronika

Priredba omladine u čast izbora

Nedavno je omladina Knina izvela u prepunom Domu JNA svečanu priredbu, koja je imala dvostruko značenje. Vrlo umješno su povezani slavni dani iz prošlosti naše herojske omladine sa današnjim njenim sudjelovanjem u životu zajednice. Mnogo je simbolike bilo u nizu portreta sedam palih sekretara SKOJ-a, u onim zgnusnutim riječima recitatora, kojima je opet mnogo kazano i onim pjesmama koje je omladinski zbor otpjevao, kao i u izvodenju Božičeve jednočinke »Devet Gomolja«, pa opet tekst i ilustracija, dok omladina nije na kraju otpjevala uz pratnju tamburaškog zbora pjesme rada i socijalističke izgradnje. U toku večeri iznijeto je djelovanje SKOJ-a u najtežim vremenima kao i u češće omladine u NOB-i, obnovi i izgradnji. Težak je bio taj razvojni put koji je tražio odlučne borbe i velike žrtve. Bez toga, naravno ne bi bilo onog što danas imamo. Zato su predstojeći izbori logični nastavak revolucionarnog puta, jer naša sadašnjost vuče korijene od slavniškojeviških dana i zato je omladinska priredba bila

ujedno i odlična predizborna manifestacija što organizatoru, općinskom komitetu Narodne omladine treba da služi na čast.

Ova vrijedna priredba po zamisli i po kvaliteti trebalo bi da se izvede i u ostalim općinskim centrima na kotaru.

SLAB RAD OMLADINE U ŽAGROVIČU

Ima već duže vremena da omladina sela Zagroviča kod Knina ne pokazuje gotovo nikakvu aktivnost. Sastanci se ne održavaju redovito a ukoliko se i održe, onda im prisustvuje mali broj omladinaca. Slab rad omladine je, donekle, i razumljiv, jer u selu ne postoje omladinske prostorije ni čitaonica u kojima bi se oni korisno zabavili. Ali, zato u mjestu postoje dvije gostionice, koje se ne mogu potužiti na slab posjet.

Izgleda da u selu nema ni organizacije ni nekog starijeg lica sa većim iskustvom koji bi pokrenuli rad omladine. Međutim, inicijativa za jednu sistematsku aktivnost morala bi zato doći od strane članova omladinske organizacije u selu. (NR)

GOSTOVANJE KUD »MLADOST« U OČESTOVU

Nedavno je KUD »Mladost« iz Mokrog Polja gostovalo u malom selu Očestovu, gdje je dalo priredbu sa zabavom. Mještani Očestova su toplo pozdravili nastup gostiju. Članovi tog društva često posjećuju susjedna sela, a svake nedjelje organiziraju zabavu u svom mjestu. Rad društva je naročito oživio dolaskom u Mokro Polje mladog učitelja Golubana Nonkovića. (NR)

ŠTO JE SA GRADNJOM ŠKOLE U ŽAGROVIČU

Još prije dvije godine stanovnici Gornjeg Zagroviča su na zboru birača odlučili da vlastitim snagama podignu školsku zgradu. Tom prilikom je zaključeno da svako domaćinstvo dađe po odraslom članu 3000 Din i 10 nadnica. Međutim, sve je to palo u zaborav, iako djeca dnevno pješće preko 10 km do najbliže škole, roditeljima izgleda nije do tog mnogo stalo. Bilo bi potrebno da zainteresirani faktori pokrenu to pitanje pa da se i u Gornjem Zagroviču započnu radovi na izgradnji školske zgrade. (NR)

ZABORAVLJEN PUT

Od seoske gostionice, koja se nalazi na raskršću puteva Split — Zagreb i Zadar — Knin proteže se seoski put do željezničke stаницe Staro Straža u dužini od 600 m. Put je u takvom stanju da je gotovo nemoguć prilaz kolima do željezničke stаницe. Ranije su taj put popravljali sami mještani, dok danas o njemu nitko ne vodi računa. (NR)

Značaj zborova proizvođača

Svi proizvođači naše Republike, to jest svi radnici i službenici industrije, naši rudari, građevinari, željezničari i drugi trudačnici transporta, zatim radnici iz oblasti trgovine, ugostiteljstva i zanatstva i konačno, proizvođačko stanovništvo u selima, u ovim predizbornim danima, imat će nekoliko svojih skupova. Ovi su skupovi neobično značajni, jer će na njima proizvođači, ljudi iz proizvodnje, izvršiti svoja prava i dužnosti u vezi s izborima. Pored prava glasa da kao građani sudjeluju u neposrednom biranju narodnih zastupnika u svojim učenicima gdje stanuju, oni će na svojim izbornim zborovima u poduzećima ili pogonima i selima, gdje rade, odlučiti koje će osobe izabrati kao svoje kandidata za izborima za vijeća proizvođača u Saveznoj skupštini i Saboru Hrvatske.

ZBOROVI U POGONIMA I ODJELIMA

I za kandidiranje za Vijeće proizvođača tako će se održati zborovi birača i kandidacione konferencije i u poduzećima, potpuno jednako kao i u učenicima, a prema izbornim kotarima na koje je već podijeljena čitava Republika (kao i čitava država), za izbore za vijeća proizvođača.

Ako neko poduzeće ima pogona i odjela van izbornog kotara u kome se ono nalazi, ovi pogoni i odjeli pripadaju onom izbornom kotaru, gdje se nalaze, a zborovi birača, održat će se, naravno, i u tim pogonima.

I inače, i u okviru iste privred-

ne organizacije, čiji su svi pogoni na jednom mjestu, mogu se održavati posebni zborovi birača po pogonima i odjelima, pod uvjetom da poduzeće ima preko tri stotine radnika.

PRAVO ODLUČIVANJA

Zborove birača u poduzeću saziva predsjednik radničkog savjeta, a ako se radi o malim poduzećima ispod pedeset radnika, ona održavaju zajedničke zborove birača s nekoliko drugih takvih malih poduzeća. Ovakav zbor saziva predstavnik ili rukovodilac onog poduzeća u kome se održava zbor.

Pravo odlučivanja na ovim zborovima imaju samo radnici i službenici zaposleni u tom poduzeću. Izuzetno, na takvu zboru učestvuju i bivši radnici poduzeća ako su, bez svoje krivice, u tom poduzeću ostali bez posla.

Sav postupak na ovim zborovima proizvođača je potpuno isti kao i na zborovima birača u učenicima. Prvi zborovi proizvođača, koji će se održavati do kraja mjeseca (do 28. januara) izabrat će delegata za kandidacione konferencije. Delegati će na konferencijama utvrditi kandidata za Saveznu skupštinu i Sabor, naravno, za vijeća proizvođača. Zatim će se održati drugi zborovi proizvođača koji će odlučiti da li prihvaćaju ove kandidature za narodne zastupnike vijeća proizvođača. Ovi zborovi moraju se održati najkasnije u roku od sedam dana poslije završetka rada kandidacione konferencije.

ZBOROVI PROIZVOĐAČA U SELIMA

U grupi poljoprivrede zborove proizvođača saziva predsjednik upravnog odbora zemljoradničke ili poljoprivredne zadruge, zatim nadležni organi na poljoprivrednim dobrima, u zadrugnim radionicama i pogonima. Pravo odlučivanja na zboru imaju samo članovi zadruge ili radnici dobra ili druge poslovne jedinice, za koju se zbor održava. U zadrugama preko tri stotine članova zborovi proizvođača se mogu održavati posebno po selima ili poslovnim jedinicama, pod uvjetom da u selu ili pogonu ima najmanje pedeset birača. U selima i jedinicama ispod pedeset birača, zborovi se održavaju zajednički iz više susjednih sela. Pravo učešća na ovim zborovima, osim članova zadruga, imaju i njihovi ukučani koji se bave poljoprivredom. Isto tako na ovim zborovima imaju pravo odlučivanja i radnici i službenici poljoprivrednih dobara i zadruga, kao i ostali poljoprivredni radnici. Naravno, ova prava pripadaju samo onim proizvođačima koji imaju biračko pravo po Zakonu o biračkim spisovima.

RAD ZBOROVA PROIZVOĐAČA

Zborovi proizvođača rade po propisima utvrđenim Zakonom. Za svaki se zbor proizvođača zna unaprijed koliko birača ima i koliko delegata bira. Broj delegata za kandidacione konferencije nije isti za Vijeće proizvođača Savezne skupštine i za Vijeće proizvođača Sabora. Za

kandidacionu konferenciju za Vijeće proizvođača Savezne skupštine zbor privredne organizacije ili zadruge na selu, u kojima ima više od 600 birača bira dva delegata, a za Vijeće proizvođača Sabora — četiri delegata. A ako privredna organizacija ima više od 1200 birača, onda za kandidacionu konferenciju Vijeća proizvođača Savezne skupštine bira tri delegata, a za kandidacionu konferenciju Vijeća proizvođača Sabora bira šest delegata.

RIJEČ PROIZVOĐAČA

Nesumnjivo su vijeća proizvođača kod nas, počev od općine pa do Savezne skupštine, nova ali već potpuno ustaljena i specifično naša tekovina socijalističke demokratije. U našem političkom i društvenom životu, i u našem upravljanju državom i njenim svim poslovima, proširenom i produbljenom pomoću mase trudačnika i preko Vijeća proizvođača, nesumnjivo jačamo demokratske oblike narodne vlasti u socijalizmu.

Jer, preko zborova proizvođača koje održavamo u svakoj općini, svakom pogonu, na distriktima poljoprivrednih dobara, u zanatskim radionicama ili selima i svuda gdje imamo radnike-proizvođače, svaki će trudačnik imati mogućnost da kaže svoju riječ. Time svakako i jača utjecaj radnog čovjeka na rukovođenje državom, jer na tim zborovima on odlučuje tko će učiti u najvišim predstavničkim tijelima u našoj Republici i u čitavoj domovini. M. Konjodžić

VIJESTI IZ DRNISA

SJEDNICA NO-a OPĆINE
Na zajedničkoj sjednici oboju vijeća Narodnog odbora općine Drniš koja je nedavno održana, doneseno je nekoliko veoma značajnih odluka i rješenja.

Između ostalog doneseno je rješenje o pripapanju trgovačkih poduzeća »Zagorka« i »5. novembar«, rješenje o spajanju samostalnih ugostiteljskih radnja hotela »Danica«, »Petropoljca« i »Bulefeta« »Peko« u novo ugostiteljsko poduzeće »Roški slap«, zatim rješenje o davanju garancije poljoprivrednoj zadrugi »Gradaca« za podizanje voćnjaka u Beličima, te još nekoliko odluka i rješenja. (m)

KONCERT MUZIČKE ŠKOLE U DRNISU

Učenici naše muzičke škole u Drnišu održali su koncert kojem su prisustvovali prosvjetni radnici i roditelji učenika. Prvi dio programa izveden je na violini i klaviru kojom pričinom su bila zastupana djela domaćih i stranih kompozitora. U drugom dijelu koncerta nastupio je pjevački zbor, otpjevavši tri pjesme. (M)

OTVOREN RESTORAN U SIVERIČU

Nedavno je u Siveriču u blizini Doma kulture otvoren novi restoran, koji je vrlo lijepo uređen. Sredstva za uređenje restorana osigurao je Rudnik uglja u Siveriču. Restoran je svakog dana dobro posjećen. (M)

PODIŽE SE VOĆNJAK NA POVRŠINI OD 27 HEKTARA

Nedavno je NO općine na svojoj sjednici donio odluku, da se poljoprivrednoj zadrugi »Gradaca« da garancija na korištenje kredita od 7.500.000 dinara, kao i osiguranje 50% garantnog pologa u iznosu od 375.000 dinara za podizanje voćnjaka u predjelu »Krivodol«.

Ovaj voćnjak podiže se iz općih sredstava investicionog fonda. U tom smislu zadruga »Gradaca« izradila je elaborate, te će ista pristupiti na konkursu investicione banke. (m)

PRODANO NAMJEŠTAJA U PRIVREDNOSTI 19 MILIJUNA

U posljednja četiri mjeseca 1957. godine trgovačka poduzeća u Drnišu prodala su raznog namještaja u vrijednosti od oko 19 milijuna dinara. Prodano je 79 spavaćih soba, 134 kuhinje, 900 stolica i t. d. Veliki interes građana vlada za nabavku radio aparata i šivaćih mašina. U navedenom razdoblju prodan je 31 radio aparat i 10 šivaćih mašina. Naročiti interes građana je za radio aparate marke »Sava«, »Soča« i »Tesla«. (m)

UREĐEN DIO CESTE

Dio ceste, koja vodi prema željezničkoj stanici, nedavno je poplokan na dužini od 250 metara. S jedne i druge strane uređeni su trotoari. (m)

Preko dva milijuna zaposlenih u privredi

Poznato je da je predratnu Jugoslaviju karakterizirao jedan veoma težak problem — agrarna prenaseljenost. Međutim, u poslijeratnom periodu izgradnjom bazične industrije kao i podizanjem niza tvornica ovaj problem je prilično ublažen, iako još nije riješen. Dok je 1951. godine od ukupnog stanovništva 76,6 posto živjelo na selu i bavilo se poljoprivrednom proizvodnjom, godine 1955. taj odnos je smanjen na 59,9 odsto, a danas je još niži za nekoliko procenata. Računa se da će do 1960. godine u našoj zemlji samo 56 odsto od ukupnog stanovništva, odnosno nešto preko deset milijuna ljudi, opadati na poljoprivredno stanovništvo.

Izgradnjom industrije došlo je do naglog »prelivanja« stanovništva sa sela i iz poljoprivrede u gradove i industrijske centre. Veliki broj seoskog proletarijata ili siromašnih seljaka potražili su i našli zaposlenje u novootvorenim poduzećima, na izgradnji, šumskim manipulacijama, rudnicima i t. d. Neprestano se povećava i broj zaposlenih aktivnog stanovništva, tj. onoga koje samo zaraduje i ujedno izdržava onaj preostali dio. Posljednji popis ustanovio je da ima 7.848.857 aktivnih stanovnika od kojih je 2.680.265 žena. Ako se tome doda i broj osoba s ličnim primhodima a nalaze se izvan radnog odnosa (penzioneri itd.) dobija se broj koji prelazi polovinu cjelokupnog stanovništva.

Evo nekoliko brojeva koje pokazuju kako se kreće broj zaposlenih u privredi: prije rata bilo je zaposlenih oko milijun ljudi; godine 1956. u svim granama privrede radilo je 1.888.000 lica, a prema podacima iz oktobra prošle godine broj osoba zaposlenog u privredi iznosi 2.068.000. Tog mjeseca najviše uposlenih nalazilo se u industriji i rudarstvu — preko 920.000, zatim u trgovini — preko 206.000, gradevinarstvu — 236.627 itd.

JEDNA PETINA SLUŽBENIKA ISPOD 25 GODINA STAROSTI

Ako se pogledaju podaci o pro-

centu učesća žena u zaposlenosti, uočava se da je na početku 1957. godine bilo u čitavoj privredi, ustanovama i društvenim organizacijama 26,2 odsto žena.

U pogledu zaposlenosti u ustanovama i nadležstvima statističari su ustanovili da je u njima bilo zaposleno prema stanju od 30. septembra 1956. godine, 410.219 lica. Od ovog broja 272.259 su službenici, a 137.960 radnici i pomoćni službenici.

Zanimljiva je struktura službenika po polu. Statistika ukazuje na činjenicu da je broj žena zapo-

slenih u ustanovama i nadležstvima znatno veći nego u privredi, gdje se procenat žena kreće oko 22 odsto. Od ukupnog broja zaposlenih u ustanovama i nadležstvima 43,4 odsto su žene, a samo kod službenika ovaj odnos je još veći — 46,1 odsto. U pojedinim granama djelatnosti ima preko 50 odsto žena — u kulturno-prosvjetnoj djelatnosti 51,2 odsto, u školstvu 53,6, u socijalnoj zaštiti 56,9 odsto, u financijama i kreditu — 59,6 odsto, dok je u zdravstvu tek svaki treći službenik muškarac. U Jugoslaviji službenički kadar je

relativno mlad. Gotovo 20 odsto službenika nije navršilo 25 godina života, a 60 odsto službenika ima od 25 do 40 godina. Samo 20 odsto službenika prešlo je 45 godina, dok se svega 7 do 8 procenata nalazi u godinama s pravom na starosnu penziju. Što se tiče ostalih kategorija osoba zaposlenog u ustanovama i nadležstvima ono je u gotovo obrnutom položaju: preko 42 odsto pomoćnog osoblja i 30 odsto radnika navršilo je 45 godina starosti.

Branislav Petrović

Moderna poljoprivreda zahtijeva i moderna tržišta

IZJAVA IVANA BUKOVIĆA, PREDSEDNIKA SAVEZA POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKIH KOMORA JUGOSLAVIJE

Čitav naš poslijeratni razvitak, rekao je Ivan Buković, i podizanje privrednog potencijala, kako je nedavno istaknuto na Plenumu SS-RNJ, stvorili su uslove da započnemo proces snažnijeg investiranja u poljoprivredu. Prošla godina već je dala značajne rezultate. Ono što smo tek nagovještavali prije tri godine danas je stvarnost. Prije dvije ili tri godine govorilo se da je to fantazija, a već sada mnogi od onih koji nisu vjerovali u naše mogućnosti spadaju u red beskompromisnih boraca za ostvarenje moderne poljoprivredne proizvodnje.

Protjekla godina, zahvaljujući naporima poljoprivrednih proizvođača bila je rekordna godina. Činjenica je ne samo da su postignuti visoki hektarski prinosi na velikim površinama, kod kukuruza, na primjer, 110, 120 i 130 mtc, a kod pšenice 40, 50, 60 pa i 75 mtc. U isto vrijeme imamo ukupnu proizvodnju na vrlo visokom nivou. Prošle godine smo imali proizvodnju pšenice veću nego ikada ranije i to za nekoliko hiljada vagona. Proizvodnja kukuruza je za 100.000 vagona veća nego ikada

ranije, ili za 200 hiljada vagona veća od prosječnog roda kukuruza u Jugoslaviji. Ova godina je u isto vrijeme pokazala da povoljni klimatski uslovi nekoliko puta više daju ukoliko se pravilno primijeni agrotehnika. U isto vrijeme se pokazalo da ni povoljni klimatski uslovi bez odgovarajućeg ulaganja i pravilne agrotehnike ne daju osetljive rezultate. Najveći rezultat prošle godine, koju možemo smatrati prelomnom po našim mišljenjima jeste u tome što je razbijen skepticizam, što se većina proizvođača, poljoprivrednih stručnjaka i poljoprivrednih rukovodilaca uvjerila da se može brzo ići naprijed u poljoprivredi i da novi uslovi, koji su se razvili u našoj zemlji, omogućuju takav tempo porasta proizvodnje o kome se prije nije moglo ni sanjati.

Međutim, podvukao je Buković, ovaj razvitak pred nas postavlja nove zadatke i nove probleme. Pored toga što je veliki broj ljudi koji se bave poljoprivredom shvatio da se može brzo napredovati, još uvijek u našoj zemlji ima skeptika. Radi toga je potrebno istrajati u naporima za moderna rješenja na širokom planu i razbiti ovu, za naš razvitak, veliku prepreku. Sadašnja politička predizborna aktivnost i politički kontakti sa proizvođačima u tome mogu značajno da doprinosu.

Razumljivo je da razvijena poljoprivredna proizvodnja, poljoprivreda postavljena na modernoj osnovi, zahtijeva i moderno tržište. Nova proizvodnja i stara razmjena ne idu zajedno. I sada stari tržišni uslovi, kao što je istaknuto i od strane naših rukovodilaca postaju ozbiljna kočnica daljem razvitku poljoprivrede. I dalje, savremena proizvodnja traži veći nivo znanja i veći nivo raci-

onalnog ulaganja. Ne može biti ni govora o tome da se nova sredstva mogu racionalno prihvatiti sa starijim nivoom znanja, sa starijim nivoom organizacije poljoprivrede. Zato u narednim godinama treba i dalje raditi na učvršćivanju proizvodnih organizacija, na njihovom tehničkom osposobljavanju, prihvaćanju novih tehnoloških procesa, kako bi bile u stanju da ostvare one zadatke koji su postavljeni u perspektivnom planu našeg razvitka. To važi kako za rukovodioce i radnike u poljoprivrednim organizacijama, tako i za individualne poljoprivredne proizvođače u okviru zadrugnih organizacija. Jer, ono što smo sada postigli tek je početak i pokazatelj onog kuda možemo ići. Ali za sprovođenje ovog što smo dosad postigli u općoj praksi treba još mnogo raditi. Svakako da će i naša nova predstavnička tijela, koja uskoro treba da budu izabrana, tim naporima dati i svoj značajan doprinos.

I na kraju, mislim da treba voditi računa o tome da poljoprivreda ima u sebi velike materijalne rezerve, da je moguće osigurati nekoliko puta veća sredstva za poljoprivredne organizacije nego što ih ona sad sama stvara. Ukoliko se orijentiramo u tom pravcu moći ćemo da izvučemo više tih rezervi. To nije zadatak samo organizacije poljoprivrednih proizvođača već i političkih organizacija i naših predstavničkih organa, odnosno ljudi koji će raditi na daljoj izgradnji i učvršćivanju novih socijalističkih odnosa u našoj zajednici. Jer, kako je to istaknuto i na Plenumu SSRNJ, izmjena materijalnih i ekonomskih uslova je stvorila mogućnost da poljoprivreda sama akumulira i stvara sredstva za dalje povećanje poljoprivredne proizvodnje.

(Sedma Sila)

Vanjskopolitički komentar

Povoljnija atmosfera

Gledani u cjelini, odgovori zapadnih državnika na poruke sovjetskog premijera Bulganina nisu pozitivni. Oni sadrže mnoge sumnje i nepovjerenje i postavljaju često komplicirane uslove, tako da se ne mogu uzeti kao konkretan dokaz spremnosti da se izide u susret Istoku radi razgovora u cilju smanjenja međunarodne zastegnutosti.

Zapad je odbacio prijedlog kao što su: konferencija najviših državnih predstavnika u roku od dva do tri naredna mjeseca, prekid eksperimenata nuklearnim oružjem, uklanjanje prepreka za nesmetanu trgovinu, pakt o nepađanju i uspostavljanje zone bez atomskog oružja u Centralnoj Evropi. U zamjenu za to Zapad nije izišao s odgovarajućim prijedlozima koji bi na jasan način potvrdili volju da se učini maksimum napora radi učvršćenja mira.

Međutim, pava u oči značajna činjenica da državnici zapadnih zemalja ne odbacuju razgovore, već također vide u njima mogućnost sporazumnog rješenja. Oni, naime, smatraju da treba ići na sastanak ministara inozemnih poslova, ukoliko prethodna razmatranja diplomatskim putem pokazuju da je moguć dogovor u određenim pitanjima. Tako je ustalo od intenzivne prepiske nekoliko vlada u svijetu i može se pretpostaviti da nas razvoj situacije objektivno vodi prema jednoj novoj međunarodnoj konferenciji.

NEPOVJERENJE STVARA PREPREKE

Odbacujući prijedlog za održavanje konferencije šefova vlada, na Zapadu se često ponavlja da »neuspjeh« jednog susreta najodgovornijih državnika svijeta može imati teške posljedice po međunarodne odnose u budućnosti i da zato ne treba ići na sastanak »velikih«, već stvari naprijed rješavati uobičajenim diplomatskim kanalima. Međutim, takvo gledanje ne može se uzeti kao dovoljan razlog da se odbaci konferencija najviših predstavnika. O »strahu« se može govoriti, ako se misli da jedna jedina konferencija može riješiti čitav kompleks spornih pitanja. Ako se pak na konferenciju bude gledalo kao na priliku da se na njoj pripreme prvi kontakti radi daljeg i efikasnijeg otklanjanja prepreka za uspostavljanje sigurnog mira, onda je strah od nepovoljnih komplikacija bespredmetan.

Stvaranju atmosfere povjerenja, kao uslova da dođe do konferencije, također ne može pri-

donijeti prijedlog koji je potekao iz Vašingtona da se na konferenciji predstavnika Istoka i Zapada diskutira o takozvanom »pitanju istočnoevropskih zemalja«. Isticanje ove teme može na Istoku da bude protumačeno kao namjera Zapada da izmjeni status istočnoevropskih zemalja. Zatim, negativno bi bilo ako bi se u sadašnjoj situaciji insistiralo na realiziranju planova Atlantskog pakta o uspostavljanju baza u Evropi za izbacivanje projektila i stvaranje skladišta atomskog oružja. Pogrešno bi također bilo kad bi se na diplomatsku inicijativu Istoka gledalo starim očima — kao na »propagandni potez« ili »veliki manevar«, čiji je cilj da se učini »kraj slobodi Evrope«, kao što je u ovih dana izjavio zapadnonjemački kancelar Adenauer.

POZITIVNA AKTIVNOST

Stvaranju povoljnije atmosfere u međunarodnim odnosima nesumnjivo doprinose inicijative državnika zemalja koje nisu angazirane ni u jednom bloku. Koliko su njihove inicijative od značaja u sadašnjoj situaciji vidi se iz primjera da ih pojedini odgovorni državni konsultiraju i da su u prepisku između »velikih« ušle kao poseban politički faktor.

Predsjednik Tito i indijski premijer Nehru razmijenili su ovih dana mišljenja o aktuelnim zbivanjima u svijetu i ponovo potvrdili zajednička mišljenja o njima. Oni smatraju da je održavanje jedne široke konferencije najviših predstavnika najpogodniji put da se u miroljubivoj i radnoj atmosferi diskutira o problemima koji razdvajaju Istok i Zapad. Ovih dana, indonežanski predsjednik Sukarno sastao se s indijskim premijerom Nehruom i egipatskim predsjednikom Naserom, a zatim i se predsjednikom Titom. S obzirom na ugled ovih zemalja, kao i na njihovu izričitu protivoblokovsku orijentaciju i ulogu u odlučnosti u borbi za mir, sa sigurnošću se može zaključiti da rezultati diskusija ovih državnika mogu biti samo od koristi za usmjeravanje odnosa između Istoka i Zapada na puteve mira. Gledišta Istoka i Zapada o mogućnosti uzdržavanja međunarodne konferencije i pitanja kojima bi trebalo da se ona bavi još su veoma sporna, ali je pozitivno to što se o pregovorima počelo intenzivno da govori. To svakako međunarodnu situaciju čini u mnogome povoljnijom nego što je bila ranijih mjeseci.

Ljuban Jakša

Rezidba vinograda

Svrha je rezidbe da se panju da uzgojni oblik, regulira rodnost i trajnost, te poboljša kvalitet grozda, neorezan, panjevi razvijaju veliki broj slabih i krhavih mladica, koje će donijeti dosta rodnosti, ali slabog kvaliteta. Osim toga, tim načinom reza brzo se iscrpljuje snaga panja, pa se obično panjevine režu kao starin panjeva, koji se imaju sljedeće godine iskrciti.

Kod rezidbe vrijedi pravilo, da je rodna ona mladica (zelena), koja izraste iz pupa jednogodišnjeg reznika (brka) izraslog na dvogodišnjem drvu. Iznanke od pravila su trjetke. Zbog toga je rezidba lože jedan od najvažnijih poslova u vinogradu, jer samo jedan ili dva pogresna pokreta sa škarama mogu nanijeti veliku štetu, koja se odražava u smanjenom prinosu ne samo u toj godini nego i narednim godinama.

U raznim krajevima primjenjuju se različiti oblici uzgoja loze, a u šibenskom kotaru najviše prevladava uzgoj na krakove, pa je ovo veoma prilagodan i poseban rez. Kod toga uzgoja panj obično ima 3-4 kraka (rašlje) na kojima se ostavlja brk sa 2 pupa, a kod jače razvijenog panja pored brka još i maca. Dobre strane ovog reza su u tome što povoljno utječe na trajnost panja i daje dobar kvalitet vina. Slaba strana je u tome, što krakovi idu u sredinu, a to otežava sprežnu i mehaničku obradu vinograda. Ta se ipak može primijeniti, ako se rašlje ne odgađaju u krugu, nego se razvedu lepezasto, tj. u pravcu redova.

Kako je naprijed navedena, kod rezidbe vinograda na svakom kraku ostavlja se brk sa 2 pupa ili ukupno 6 pupova, ako panj ima tri kraka. Pošto se u pravilu iz jednog pupa dobiju dva grozda, to znači da se od 6 pupova može dobiti 12 grozdova. Međutim, praktično se može računati na 1,5 grozd po pupu ili u ovom slučaju ukupno 9 grozdova. Ako uzmemo da u prosjeku jedan grozd teži 20 dkg., to znači da će se po panju dobiti 1,80 kg grozda.

Glavno načelo u naprednom gošpodarstvu mora biti, da se sa neke površine dobije što veći urod, jer se na taj način s najmanje ulaganja povećava rentabilnost proizvodnje. To načelo vrijedi i za vi-

novu lozu s tom razlikom, da se panj ne opterećuje sa prevelikom brojem pupova, jer bi to dovelo do velike iscrpljenosti panja i slabijeg kvaliteta grozda. Dobar vinogradar uvijek će znati da odredi granicu do koje može panj opteretiti sa povećanim brojem pupova. Treba imati na umu da je mnogo korisnije, da vinograd traje 5-6 godina manje a donosi dvostruko veći rod, nego ako se proizvodi njegov vijek na račun niskih prinosa grozda.

Ako vinograd dobro gnojimo stajskim ili umjetnim gnojivima, ako ga dobro obrađujemo, onda ga treba bez ikakve bojazni rezati na duže, tj. na svakom razvijeni panju ostaviti po jednu macu s 5-6 pupova, tako da uz pupove na brkovima ima ukupno oko 12 pupova. Na taj način možemo imati po panju oko 3,60 kg grozda.

Kod rezidbe cemo najviše pogriješiti, ako pazimo kakav je panj bio u prošlog godinu. Ako se je panj iau rezo na dugo, a mladice su dobro razvile i donijele dosta grozda, onda ga i ove godine treba opteretiti sa macom. Ako se je panj rezan na dugo siao razvojni znači da mu je maca bila preteska, pa mu ove godine treba ostaviti samo brkove, da bude ojačana. Ako je iani kratko rezani panj razvio duge i jake mladice, onda to pokazuje da ga treba rezati na dugo.

Pošto je sadašnji rez preuzet još od naših predaka, to se vinogradari teško odlučuju da ga mijenjaju. U tom slučaju bilo bi korisno, da se u vinogradu uzmu 2-3 reda i njih orezuje na opisani način, dok se ne uvide njegove prednosti. U svakom slučaju duži rez zahtijeva da se vinogradi bolje gnoje, jer veći urod grozda odnosi iz tla i veće količine hraniva.

Sorte koje se lako osipaju, naročito na podlozi Montikola, treba duže rezati ili ih rezati nakon soćenja loze, jer se na taj način plod bolje zametne. Isto tako neke stolne sorte treba duže rezati, jer su im donji pupovi neplodni.

Kod rezidbe treba paziti da se mladica reže 2-3 cm iznad pupa, jer rana na lozi teško sraščuje, pa bi se pup mogao osušiti.

T.

Prava zaposlenih umirovljenika

Novim Zakonom o mirovinskom osiguranju pitanje zaposlenja umirovljenika je regulirano mnogo povoljnije nego li to dosad bilo. Po dosadašnjim propisima umirovljeniku zaposlenom sa punim radnim vremenom potpuno se je obustavljala isplata mirovine (a pravo je inače ostajalo) i to za sve vrijeme dokle je trajalo takovo zaposlenje i to bez obzira na visinu plaće iz radnog odnosa. Umirovljeniku, koji se je zaposlio sa nepunim radnim vremenom obustavljala se je isplata mirovine ukoliko je plaća (zarada — honorar) iz takovog rada iznosila više od dvije trećine njegove mirovine, ili ako je plaća (zarada — honorar) iznosila preko Din 6000 mjesečno. Uživaoću porodične mirovine — pojedincu (jedan korisnik) je također obustavljena isplata u svim naprijed navedenim slučajevima. Međutim, ako je porodičnu mirovinu uživalo više članova (više suuživaca) isplata iste bi se obustavljala svakom zaposlenom suuživaoću za vrijeme zaposlenja bez obzira na radno vrijeme i visinu plaće (zarade).

Po novom Zakonu o mirovinskom osiguranju umirovljeniku koji je ostvario pravo na punu ili nepunu mirovinu, za vrijeme uposlenja sa punim radnim vremenom isplaćuje se 50% od mirovine i plaća (zarada — osobni dohodak) u nesmanjenom iznosu. Ukoliko umirovljenik radi sa nepunim radnim vremenom, isplata mirovine mu se isplaćuje u nesmanjenom iznosu. Ta prava pripadaju bilo da

osiguranik nastavi sa radom po ostvarenju prava na mirovinu, bilo da uživac takove osobne mirovine ponovo stupi u radni odnos. Znači, da siguranik koji ispunio uvjeta na osobnu mirovinu (punu ili nepunu) može nastaviti sa radom ili se kasnije zaposliti i za vrijeme takovog zaposlenja primati 50% ostvarene mirovine ili primati punu ostvarenu mirovinu za vrijeme nepunog radnog vremena (honorarnog).

Ista prava ostvaruju i uživaoci porodične mirovine. Naime, uživaocu porodične mirovine koji nastavi radni odnos ili naknadno stupi u radni odnos i radi sa punim radnim vremenom, isplaćuje se pored plaće i 50% pripadajuće mirovine. Ukoliko ima više suuživaca, najprije se utvrdi pravo na mirovinu zaposlenog suuživaoća, pa se zaposlenom suuživaoću isplaćuje 50% pripadajućeg dijela mirovine.

Kod vojnog umirovljenika je nešto drukčije. Ako vojni osiguranik po umirovljenju produži rad u vojsci, isplaćuje mu se 50% ostvarene mirovine, a ako se zaposli u građanstvu sa punim radnim vremenom, isplaćuje mu se za vrijeme takovog zaposlenja 75% ostvarene mirovine.

Po dosadašnjim propisima vršenje samostalne profesionalne djelatnosti nije imalo utjecaja na primanje mirovine, dok po novom zakonu se i u takovim slučajevima isplaćuje 50% mirovine.

Privredne organizacije, ustanove, nadležstva i druge organizacije

i poslodavci su dužni prijaviti Zavodu za socijalno osiguranje zaposlenje svakog uživaoca mirovine koji radi sa punim radnim vremenom, bilo da se radi o produženju zaposlenja po ostvarenju mirovine ili naknadnom stupanju u radni odnos. Za ovu obavezu su odgovorni i zaposleni umirovljenici. Ukoliko se to propusti, odgovorna osoba se može kazniti do 50.000 Din, a uživac mirovine do 10.000 Din, a ujedno se ima naknaditi zavodu eventualna šteta koja je nastala neprijavlivanjem ili kasnim podnošenjem prijave.

Dosadašnji uživaoci mirovina koji su uposleni sa punim radnim vremenom podnjat će Zavodu za socijalno osiguranje zahtjev za isplatu 50% pripadajuće mirovine sa 1. I. 1958. Isto tako će učiniti i oni uživaoci kojima je obustavljena mirovina zato, što su radili sa nepunim radnim vremenom, a ostvarivali su zaradu koja je veća od dvije trećine mirovine odnosno više od 6000 Din, da bi im se sa 1. I. 1958. stavila u tečaj puna pripadajuća mirovina.

Ako osiguranik po ispunjenju uvjeta za punu mirovinu nastavi da radi sa punim radnim vremenom ili takav ponovo stupi u radni odnos i radi sa punim radnim vremenom, povećava mu se mirovina za 50% za svaku navršenu godinu rada. Ako rad sa punim radnim vremenom nastavi osiguranik koji je ispunio uvjete za nepunu mirovinu, povećava mu se puna mirovina i to muškarcu 3% a

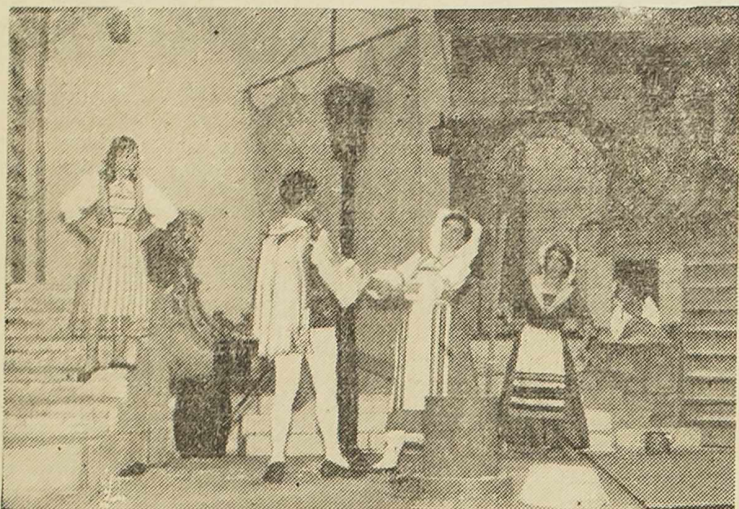
ženi 40% od mirovinskog osnova za svaku navršenu godinu rada sve dok ne stekne pravo na punu mirovinu; kad stekne pravo na punu mirovinu uposlenjem se povećava mirovina za 50% za svaku godinu rada. Za vrijeme zaposlenja se isplaćuje 50% nepovećane mirovine. Puna povećana mirovina se stavlja u tečaj odmah po prestanku radnog odnosa, odnosno zaposlenja sa punim radnim vremenom.

Zaposleni umirovljenik ima još jednu pogodnost po novom zakonu. Naime, osiguranik koji je ostvario pravo na mirovinu, pa produžio rad ili se kasnije zaposlio sa punim radnim vremenom, može tražiti da mu se ponovo odredi mirovina računajući radni staž prije i nakon prvog umirovljenja, ukoliko je poslije prvog umirovljenja proveo najmanje 3 godine na takovom radu. Za mirovinski temelj se u ovom slučaju uzimlje prosjek plaće ostvaren u bilo kojem neprekidnom trogodišnjem periodu poslije umirovljenja.

Na kraju je potrebno podvući da se ovi propisi ne odnose na uživaoce invalidskih mirovina i invalidnina, za koje vrijede dosadašnji propisi, sve dok se ne donesu novi propisi o invalidskom osiguranju.

I. R.

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Scena iz »Mande«

Narodno kazalište inicijator kulturnog života

Šibensko Narodno kazalište je u posljednje vrijeme poduzelo niz akcija u cilju oživljavanja kulturnog života u gradu. Ono je pored svojih redovitih priredaba, u okviru uzajamnog gostovanja ja-dranskih kazališta, organiziralo

U PRIPREMI JE ŠESTA PREMIJERA

Dramski ansambl Narodnog kazališta započeo je s uvježbavanjem Andersovog komada »Plaći voljena zemljo«, koji će na scenu biti stavljen u toku idućeg mjeseca. Glavnu ulogu u tom komadu interpretirat će novi član Narodnog kazališta Maks Damadžić, dosadašnji prvak Narodnog pozorišta u Tuzli. Režija je povjerenjena Kalmanu Mesaricu, scenografija članu splitskog Narodnog kazališta, scenografu Rudolfu Bunku.

Do kraja sezone, po zaključku kazališnog vijeća, šibenska publika imat će prilike vidjeti Stenderove »Ljetne oluje«, zatim »Pjesmu« od Popović-Milančevića, »Plaći voljena zemljo« bit će ujedno šesta premijera u ovoj sezoni. Narodno kazalište dosad je izvelo »Mande« od Držić-Božića, zatim Roussinovu »Rodinu otanjinu«, Kretfove »Celjske grofove«, Subotičeve »Ljude« i »Gospodsko dijete« od K. Mesarice.

U toku 1957. godine u Narodnom kazalištu u Šibeniku izvedeno je pet komedija, tri drame i tri opere. Na 168 predstava zabilježeno je preko 34 hiljade posjetilaca, što je za oko 4 hiljade više nego u 1956. (J.)

Predizborno takmičenje KNJIŽNICA I ČITAONICA U HRVATSKOJ

U čast izbora za Saveznu narodnu skupštinu pozivamo na takmičenje sve javne knjižnice i čitaonice u NR Hrvatskoj.

Takmičenje traje od 1. siječnja 1958. do dana izbora.

Glavni je zadatak takmičenja, da se u knjižnici i čitaonice okupi što veći broj novih članova i čitalaca i to prvenstveno iz redova radnika, seljaka, omladine i djece, a onda i ostalih građana.

Uspjeh ovog takmičenja ovisi u prvom redu od toga, u koliko će se mjeri na njemu angažirati odbori knjižnica i čitaonica, kotarske i općinske komisije za ove ustanove, knjižničari, prosvjetni i ostali društveni i javni radnici.

Sigurno je da će ova kulturna akcija naići na puno razumijevanje svih naših društvenih organizacija i ustanova i da će dobiti njihovu pomoć i podršku.

Pozivamo sve odbore i komisije za knjižnice i čitaonice, da odmah održe svoje sastanke, da izvrše potrebne organizacione pripreme i razrade planove takmičenja.

O izvršenim akcijama treba najhitnije obavještavati Savez, lokalnu i centralnu štampu.

Za najvažniji kriterij uspjeha u takmičenju uzima se broj novih čitalaca u pojedinoj (i to poseb-

gostovanje kazališnih kolektiva iz Zadra i Karlovca. U nepuna dva mjeseca prijatelji kazališne umjetnosti u našem gradu imali su prilike vidjeti umjetnička dostignuća spomenutih kazališta. Tako su nam se Zadran predstavlili s izvedbom »Šume« od Ostrovske i »Hvarkinje« od Benetovića, a na nedavno održanom gostovanju prikazali su »Dnevnik Ane Frank« od Goodrich-Hacketta, dok su članovi Narodnog kazališta iz Karlovca izveli na šibensku scenu »Čeznju pod briještovima« od E. G. O'Neilla. Nadalje, naše kazalište je u suradnji sa Koncertnom poslovnicom u Zagrebu preuzelo na sebe organizaciju koncerata u pretplati, pa smo nedavno već slušali članove renomiranog »Collegium musicum« iz Zagreba. Osim toga, ono će u toku ove kazališne sezone pružiti građanima još jedan užitak. Naime, riječ je o književnim večerima u koju svrhu će biti angažirani naši najpoznatiji književnici. Članovi Društva književnika Hrvatske u dva navrata priredit će Književne večeri.

S druge strane kolektiv Narodnog kazališta i dalje će organizirati povremene preustave za uke osmogodišnjih i srednjih škola kao i za pupadnike JNA, isto tako ono će gostovati i u nekim mjestima šibenskog kotara. Dosad je poznato da će dramski ansambl gostovati nekoliko puta u Kninu za što se vode pregovori sa Domom JNA, a jedan nastup osiguran je i u Siveriću za tamošnje rudare. U planu je također da članovi kazališta posjete još jednom Zadar i Karlovac, a u izgledima je i Pula.

Sve te manifestacije, čiji je inicijator šibensko Narodno kazalište, pridonijet će u velikoj mjeri oživljavanju kulturnog života u gradu. U vezi s tim potrebna je pomoć odgovornih faktora kako bi sva ta nastojanja ove kulturne institucije u cijelosti bila ostvarena. (J.)

noj), gradskoj (općinskoj), a posebno seoskoj knjižnici (čitaonici). Pri ocjenjivanju uspjeha pojedinih knjižnica i čitaonica treba uzeti u obzir i postignute rezultate u organizacionim, kulturno-prosvjetnim, propagandnim i drugim akcijama.

Proglašavanje rezultata takmičenja izvršit će se uoči izbora.

Na području pojedinih kotara to će obavljati kotarske komisije za knjižnice i čitaonice. Ove komisije mogu prema svojim mogućnostima, nagraditi (knjižgama, pismenim pohvalama, diplomama i sl.) po jednu ili više gradskih (općinskih) i seoskih knjižnica (čitaonica).

Sredstva za organizaciju takmičenja i nagradivanje knjižnica i čitaonica, komisije će dobiti od prosvjetne skupštine kotara, narodnih odbora, privrednih organizacija, prikupljanja dobrovoljnih priloga i sl.

Odmah nakon izvršenog nagradivanja, sve kotarske komisije treba da pošalju svoje izvještaje Savezu, koji će na temelju ovog materijala odrediti nagrade knjižnicama i čitaonicama što su postigle najbolje rezultate u Republici.

SAVEZ KNJIŽNICA I ČITAONICA NR HRVATSKE

U ŠIBENIKU OBLASNI FESTIVAL radničkih kulturno-umjetničkih društava

Redovito održavanje festivala svake godine prvih godna poslije rata, i to kotarskih, oblasnih i republičkih, osim što je bilo preveliki teret za mogućnosti naše zajednice, postalo je čisto formalističko i uvjetovalo kampanjski rad na kulturno-umjetničkoj polju. Zato se još 1950. prestalo s ovom praksom i od tada su održavane samo povremene i mjestimicne općinske ili kotarske smotre. Osamogodišnje odsustvo festivala viseg značaja, na kojem bi se preko natjecanja mjerio domet postignuća pojedinih društava i okrunili njihovi nepori uslovi je opet destimuliranje njihove aktivnosti i otupio ne samo borbu za kvantitet, već u nekim mjestima, makoliko neopravdano, uvjetovalo i odumiranje aktivnosti. Uvidajući ovo, Radnička kulturno-prosvjetna zajednica za Hrvatsku, Predsjedništvo republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske uz suradnju saveza u okviru Prosvjetnog sabora NRH donijeli su odluku da se u 1958. organizira festival u čast VII. kongresa SKJ, i to radničkih kulturno-umjetničkih društava, sindikalnih biblioteka, radničkih sveučilišta i komisija za obrazovanje radnika pri narodnim sveučilištima, kao i ostalih kulturno-umjetničkih društava, koja su članovi Radničke kulturno-prosvjetne zajednice.

Cilj ovog festivala je, kako se u odluci navodi, da se učvrsti kontinuitet u radu povećanjem aktivnosti društava, da se uklanjaju slabosti repertoara, obogate oblici rada i uključi što veći broj ljudi. Podizati kvalitet amaterskog rada i tako što više približiti kvaliteti profesionalnih kulturnih institucija. Festivalom će se obuhvatiti sva aktivnost društava, a posebno treba da bude naglašena njihova prosvjetna aktivnost. Radnička sveučilišta, sindikalne biblioteke i čitaonice, te likovne sekcije će se uključiti kao dio opće kulturne manifestacije. Profesionalne kulturne institucije će se uključiti na taj način, što će pružiti stručnu pomoć.

Radnička kulturno-prosvjetna zajednica za Hrvatsku, Predsjedništvo republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske uz suradnju saveza u okviru Prosvjetnog sabora NRH donijeli su odluku da se u 1958. organizira festival u čast VII. kongresa SKJ, i to radničkih kulturno-umjetničkih društava, sindikalnih biblioteka, radničkih sveučilišta i komisija za obrazovanje radnika pri narodnim sveučilištima, kao i ostalih kulturno-umjetničkih društava, koja su članovi Radničke kulturno-prosvjetne zajednice.

Povodom gostovanja kazališta u Karlovcu Šibenčani su nas obradovali

Pod tim naslovom »Karlovački tjeumak« donosi napis povodom gostovanja šibenskog Narodnog kazališta u Karlovcu, koji glasi:

U subotu i nedjelju, 11. i 12. o. m. j., u našem gradu gostovao je ansambl Narodnog kazališta iz Šibenika. To je bio prvi nastup kazališnih umjetnika iz ovog primorskog grada u našoj sredini.

Što da se kaže o nastupu kazališne trupe iz Šibenika?

Možda je najbolje posuziti se jednodusnim komentarom publike u 10ajev kazaništa odmah po završenju preustave drugog dana gostovanja. Ocjena je, da su to bile dvije ugodne večeri, dva veoma uspjela nastupa jednog homogenog i u interpretaciji sigurnog teatarskog ansambla.

Prve večeri gosti su prikazali popularnu komediju »Mande« Kalmana Držića, što ju je šibensko kazalište stavilo na repertoar povodom proslave 400-godišnjice Držićeva rodenja, u režiji Aleksandra Ognjanovića. Gledaoci, koji su gotovo do zadnjeg mjesta ispunili gledalište našeg kazališta pozdravili su toplim aplauzima prvi nastup gostiju iz Šibenika.

Sutradan, u nedjelju navečer, gosti su dali drugu predstavu za gradanstvo. Ovaj put komediju Kalmana Mesarice »Gospodsko dijete« u režiji autora. Brojna publika je opet napustila dvoranu s općim dojmom, da je prisustvovala dobroj interpretaciji jedne domaće komedije. Četvorica nosilaca glavnih uloga: Ivana Kuthy kao seljanka Jaga Trpotec, Mirjana Pavlović u ulozi njene unuke Marice, Kresimir Zorić kao dr. Albin plemeniti Majur i Ana Regio u ulozi njegove žene Irma, a također i ostala četvorica aktera ove Mesariceve pučke komedije, dočarali su gledaocima autentičnu milje, u kome se radnja događa i svojom igrom nekoliko puta pobrali su srdačan pljesak.

Kako interpretacijom Držićeve »Mande«, tako i predstavom Mesaricevog »Gospodskog djeteta«, ansambl šibenskog kazališta se predstavio kao kolektiv, koji s puno sigurnosti i uvjerljive umjetničke kreacije može nastupiti i na većim pozornicama nego što je šibenska.

Radnička kulturno-prosvjetna zajednica za Hrvatsku, Predsjedništvo republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske uz suradnju saveza u okviru Prosvjetnog sabora NRH donijeli su odluku da se u 1958. organizira festival u čast VII. kongresa SKJ, i to radničkih kulturno-umjetničkih društava, sindikalnih biblioteka, radničkih sveučilišta i komisija za obrazovanje radnika pri narodnim sveučilištima, kao i ostalih kulturno-umjetničkih društava, koja su članovi Radničke kulturno-prosvjetne zajednice.

Prema tome, najprije će se održati općinske smotre i najbolji s ovih smotri sudjelovat će na oblasnom festivalu, a najbolji sa oblasnog festivala na republičkom festivalu. Za održavanje oblasnih festivala čitava Republika je podijeljena na sedam oblasti. Za područje Dalmacije odlučeno je da se festival održi u Šibeniku, te će na taj način u Šibeniku nastupiti najbolja društva sa područja kotara Zadar, Šibenik, Split, Makarska i Dubrovnik. U vezi ovoga održan je ovih dana u Šibeniku sastanak, kojem je prisustvovala delegat republičkog odbora SSH, kao i predstavnici kotara, koje obuhvaća Dalmacija. Na sastanku je formiran odbor, koji će rukovoditi s pripremama oko organizacije festivala. Osim toga, utvrđeni su termini za održavanje općinskih smotri i oblasnog festivala, nastojeći da ovi budu usklađeni s kulturno-prosvjetnom i ostalom aktivnošću koju pripremaju omladinske organizacije u okviru proslave Dana mladosti. Odlučeno je da se općinske smotre održe u vremenu od 1. do 15. svibnja, a oblasni festival od 25. svibnja do 5. lipnja. Republički festival će se održati po svoj prilici krajem lipnja i početkom srpnja.

Najvažniji zadatak koji se sada neposredno postavlja je organiziranje općinskih smotri. U svim općinama treba da se odmah formiraju priredivački odbori od predstavnika općinskog sindikalnog vijeća, savjeta za prosvjetu i kulturu i drugih zainteresiranih organizacija i ustanova. Zadatak ovih odbora je da organiziraju i rukovode na svom području natjecanjem i da formiraju stručni odbor za ocjenjivanje natjecatelja.

Oko 190 filmova, koji su u prošloj godini bili prikazani u šibenskim kinematografima, gledalo je 410 tisuća posjetilaca, što znači da je svaki šibenčanin prosječno oko 20 puta kupio kartu za kino ili svaki osamnaesti dan sjeo pred ekran. Ove nam cifre jasno pokazuju koliko je kino omiljena raznodna naših građana. Svakako će nas interesirati koje filmove oni najradije gledaju. Ako pogledamo najposjećenije filmove, konstatirat ćemo da je ukus šibenčana pretežno orijentiran prema romantično-sentimentalnim i historijsko-pustolovnim filmovima. Najposjećeniji u godini bio je talijanski muzički film »Verdi« koji je gledalo 6870 gledaoca. Iza njega dolazi meksički »Umire sretna«, sa 5650 gledalaca, te »Bijeli jorgovan« s 5602 gledaoca, zatim slijede: »Odisej« (5492), »Marija Valevska« (4889), »Blieg iz Guyanne« (4854), »Sin Ali Babek« (4553), »Teodora« (4436), »Tajanstvena močvara« (4410), »Barlomejska noć« (4283) i t. d.

Kad bismo filmove ocjenjivali prema interesu šibenčana za njih, došli bismo do interesantnih rezultata. Vidjeli bismo, koliko se ove ocjene ne bi slagale s ocjenama kojima su oni ocijenjeni od kritičara i stručnjaka. Talijanski film »Kaput« o kojem smo mogli čitati sve najpohvalnije i koji je stvarno remek djelo filmske umjetnosti bio je najslabije posje-

ćeno. O izboru društava, skupina, sekcija, biblioteka, radničkih sveučilišta i komisija za obrazovanje radnika odlučuje priredivački odbor na osnovu prijave, koju treba dostaviti najkasnije mjesec dana prije održavanja smotre.

Jasno je, da sve to treba da bude popraćeno pojačanom aktivnošću društava i ustanova, koja bi se i poslije smotri i festivala morala nastaviti jednakom masovnošću i intenzitetom, kako bi se već jednom prekinulo s kampanjskim kulturno-masovnim radom, koji nikako ne vodi pobolj-

Jedan potresni dokument

„DNEVNIK ANE FRANK“ U IZVEDBI ZADARSKOG KAZALIŠTA

Ono što nam prikazuje »Dnevnik Ane Frank« tek je jedna epizoda iz teških dana nacističkog terora, ali dovoljna da nas prenese u te teške dane, da nam oživi sjećanje na njih i da nas ispuni osjećajem mučnine, koji treba da učvrsti u nama rješenost za sprečavanje mogućnosti oživljavanja onakvih grozota i izvan kazališta. Zato, koliko god nam bile teške i bolne, reminiscencije na logore, gasne komore, masovne pokolje, istrebljenja i svega onoga čime se »proslavio« divljački nacizam, potrebne su. Možemo li zamisliti bolji doprinos borbi za mir i poštovanje ljudskog dostojanstva od »Dnevnika Ane Frank«? I koliko god je aktualna borba za mir, toliko je aktuelan i »Dnevnik Ane Frank«, pa makar se ono o čemu nam on priča događalo prije 15 godina. A komadima kao što je ovaj, kazalište najbolje vrši svoju funkciju oplemenjivanja ljudi, razvijanja osjećaja humanosti, što i jest najviši zadatak svake umjetnosti.

Možda je ono što »Dnevnik Ane Frank« čini naročito potresnim spoznajom, da se ono što se zbiva na sceni stvarno dogodilo, da to nije izmislila mašta autora, već da je jedini autor sam život. A što će nam to opet neposrednije i iskrenije prenijeti od djeteta? Zamislimo što sve može proživljavati grupica ljudi, koji se dvije godine kriju u potkrovlju da bi iz hitlerovske okupacije sačuvali goli život i kako se u svemu ovome može osjećati jedna trinaestogodišnja djevojčica u čiju još neformiranu psihu događaji utiskuju najjasniji trag. Povjeravajući svoje osjećaje

šanju kvaliteta i ne ispunjava određenu svrhu na kulturnom planu. Ovo je naročito važno za naš kotar na čijem području ima mnogo mjesta u kojima kulturno-masovni rad je u gotovo potpunoj stagnaciji. Natjecateljski karakter smotri morao bi da posluži kao stimulens za njihovo oživljavanje. Međutim, mora nam biti jasno i to da će se masovnost i kvalitet na smotrama postići jedino angažiranjem svih organizacija koje su odgovorne za kulturno-prosvjetni rad na terenu.

Gotovo dvije tisuće naših građana gledalo je četiri predstave »Dnevnika Ane Frank« povodom gostovanja ansambla zadarskog kazališta. Ako smo kroz tri sata proživljavali teške časove koje su doživjele obitelji Frank i van Daan u njihovom dvogodišnjem dobrovoljnom zatvoru, a poslije toga bili još dugo pod njihovim dojmom, to je sasvim dovoljno za pozitivnu ocjenu ove predstave. Bolje, jeza, indignacija i revolt su osjećaji koji su se neprekidno izmjenjivali u nama, a to je ono što je i trebalo postići ovom predstavom. Atmosfera tjeskobe, straha i nape-

tnosti, koja je dominirala među samoprogananim Židovima, zračila je s pozornice i to je najbolji rezultat kojeg je redatelj Vlado Vukmirović postigao u stavljanju na scenu »Dnevnika«. Naročito su impresivne scene u kojima napregnuti ali prigušivani žanci, uslijeđ i neznatnog povoda izbijaju i prodiru upravo jezivom žestinom. Postignutu atmosferu nije mogla da poremeti ni izvjesna neujednačenost interpretatora, među kojima su odskakali Ivo Kadić (gosp. Frank) i Jelica Lovrić-Vlajki (gđa Daan), prvi pun topline, dobrote i takta, a drugu brige i osjećaja za bližnje.

Atmosfera tjeskobe, straha i nape-

tnosti, koja je dominirala među samoprogananim Židovima, zračila je s pozornice i to je najbolji rezultat kojeg je redatelj Vlado Vukmirović postigao u stavljanju na scenu »Dnevnika«. Naročito su impresivne scene u kojima napregnuti ali prigušivani žanci, uslijeđ i neznatnog povoda izbijaju i prodiru upravo jezivom žestinom. Postignutu atmosferu nije mogla da poremeti ni izvjesna neujednačenost interpretatora, među kojima su odskakali Ivo Kadić (gosp. Frank) i Jelica Lovrić-Vlajki (gđa Daan), prvi pun topline, dobrote i takta, a drugu brige i osjećaja za bližnje.

Atmosfera tjeskobe, straha i nape-

tnosti, koja je dominirala među samoprogananim Židovima, zračila je s pozornice i to je najbolji rezultat kojeg je redatelj Vlado Vukmirović postigao u stavljanju na scenu »Dnevnika«. Naročito su impresivne scene u kojima napregnuti ali prigušivani žanci, uslijeđ i neznatnog povoda izbijaju i prodiru upravo jezivom žestinom. Postignutu atmosferu nije mogla da poremeti ni izvjesna neujednačenost interpretatora, među kojima su odskakali Ivo Kadić (gosp. Frank) i Jelica Lovrić-Vlajki (gđa Daan), prvi pun topline, dobrote i takta, a drugu brige i osjećaja za bližnje.

Dosta komplicirane tehničke probleme scenograf Zdenko Venturini riješio je vrlo uspješno i njegova inscenacija mnogo je pridonijela stvaranju odgovarajuće atmosfere.

'Verdi' najposjećeniji film

Oko 190 filmova, koji su u prošloj godini bili prikazani u šibenskim kinematografima, gledalo je 410 tisuća posjetilaca, što znači da je svaki šibenčanin prosječno oko 20 puta kupio kartu za kino ili svaki osamnaesti dan sjeo pred ekran. Ove nam cifre jasno pokazuju koliko je kino omiljena raznodna naših građana. Svakako će nas interesirati koje filmove oni najradije gledaju. Ako pogledamo najposjećenije filmove, konstatirat ćemo da je ukus šibenčana pretežno orijentiran prema romantično-sentimentalnim i historijsko-pustolovnim filmovima. Najposjećeniji u godini bio je talijanski muzički film »Verdi« koji je gledalo 6870 gledaoca. Iza njega dolazi meksički »Umire sretna«, sa 5650 gledalaca, te »Bijeli jorgovan« s 5602 gledaoca, zatim slijede: »Odisej« (5492), »Marija Valevska« (4889), »Blieg iz Guyanne« (4854), »Sin Ali Babek« (4553), »Teodora« (4436), »Tajanstvena močvara« (4410), »Barlomejska noć« (4283) i t. d.

Kad bismo filmove ocjenjivali prema interesu šibenčana za njih, došli bismo do interesantnih rezultata. Vidjeli bismo, koliko se ove ocjene ne bi slagale s ocjenama kojima su oni ocijenjeni od kritičara i stručnjaka. Talijanski film »Kaput« o kojem smo mogli čitati sve najpohvalnije i koji je stvarno remek djelo filmske umjetnosti bio je najslabije posje-

ćeno. O izboru društava, skupina, sekcija, biblioteka, radničkih sveučilišta i komisija za obrazovanje radnika odlučuje priredivački odbor na osnovu prijave, koju treba dostaviti najkasnije mjesec dana prije održavanja smotre.

Jasno je, da sve to treba da bude popraćeno pojačanom aktivnošću društava i ustanova, koja bi se i poslije smotri i festivala morala nastaviti jednakom masovnošću i intenzitetom, kako bi se već jednom prekinulo s kampanjskim kulturno-masovnim radom, koji nikako ne vodi pobolj-

šanju kvaliteta i ne ispunjava određenu svrhu na kulturnom planu. Ovo je naročito važno za naš kotar na čijem području ima mnogo mjesta u kojima kulturno-masovni rad je u gotovo potpunoj stagnaciji. Natjecateljski karakter smotri morao bi da posluži kao stimulens za njihovo oživljavanje. Međutim, mora nam biti jasno i to da će se masovnost i kvalitet na smotrama postići jedino angažiranjem svih organizacija koje su odgovorne za kulturno-prosvjetni rad na terenu.

GRADSKA KRONIKA

Mehanizacija luke

Izvršen godišnji plan za 122 % - Izmanipulirano preko 560, hiljada tona raznog tereta - Isporučena prva portalna dizalica

Poduzeće Luka i skladišta u 1957. godini izvršilo je sveukupni promet od 560-986 tona raznog tereta, izvršivši tako godišnji plan za 122%. Prema onome u 1956. godini godišnji plan prometa u 1957. povećan je za oko 60%. Od izvršenog prometa na izvoz otpada 128.937, na uvoz 407.269 i na razvoz 24.770 tona. U odnosu na 1956. godinu naročito je zapaženo povećanje prometa u uvozu u kojem su bili zastupljeni najvećim dijelom pšenica, ugljen i manganova rudača. Izvozna robu sačinjavali su koncentrat, rude i drvo, a u razvozu uglavnom ugljen. Izvoz je najvećim bio orijentiran na SAD, Englesku, Zapadnu Njemačku i zemlje Bliskog Istoka. Najveći promet zabilježen je u mjesecu lipnju kada je iznosio 60.613, a najmanji u prosincu — 21.434 tona. U istom razdoblju uz operativnu obalu pristalo je 195 prekoceanskih brodova i 120 je-

drenjaka domaće i strane zastave. Kad se ima u vidu činjenica da je sav taj posao obavljen bez posjedovanja bilo kakvog mehaničkog sredstva, onda je i uspjeh tog radnog kolektiva u toliko veći. Međutim, kako smo obaviješteni u upravi poduzeća Luka i skladišta počam od ove godine mehanizacija luke postepeno će se ostvarivati. U prvoj etapi, koja će se poklapati s ovom godinom, poduzeće će imati dvije portalne dizalice kapaciteta od po 5 tona, od kojih je jedna već isporučena, zatim dvije autodizalice svaka od po tri tone kapaciteta, tri traktora i pet prikolica. Uporedo s nabavkom ovih sredstava koja će omogućiti daleko brži efekat i bolji kvalitet rada, pristupit će se radovima na proširenju postojeće operativne obale u Dobriki, u koju svrhu je osigurano 80.000.000 Din. Nakon dovršenja to obale moći će odjednom pristajati dva prekoce-

anska broda. Također će se nastaviti radovi i na izgradnji kolosijeka kojim će Dobrika imati direktan spoj sa Rogačem. Odgovorni faktori u poduzeću mišljenja su da će nakon prve etape mehaniziranja luke doći do ukinuća treće smjene čiji se rad obavlja po noći. U svakom slučaju mehanizacija luke bit će od koristi za cijelu našu komunu. (J.)

Promet Dolac-Martinska djelomično uspostavljen

Kako smo obaviješteni, početkom ovog tjedna uspostavljen je prijevoz putnika i motornih vozila do 3 tone, koji obavlja skela Martinska na relaciji Dolac — Martinska i obratno.

Šibenski izviđači stigli na Papuk

Prilikom završetka redakcije lista primili smo brzojav od odreda šibenskih izviđača, u kojem javljaju da su njegovi članovi sretno stigli na Papuk. Sva su djeca dobro smještena, a kao prvo iznenađenje za njih bio je snijeg, koji je u času njihovog dolaska počeo padati.

terijalna šteta. Upravo smo namjeravali otvoriti još dvije javne govornice (na Obali i na Građi), ali morat ćemo od toga odustati ukoliko se i dalje budu uništavali telefonski uređaji. Apeliramo na odgovorne faktore i građanstvo da svaki takav slučaj ubuduće prijavi ovoj sekciji, kako bi protiv neodgovornih lica mogli poduzeti nadoštrije mjere.

Drugi koncert u pretplati

Večeras će u Narodnom kazalištu biti izveden drugi koncert u pretplati na kojem će nastupiti francuski čelist René Forest i naš poznati klavirist Freddy Došek.

Neznatna šteta od dvaju požara

Prošlog tjedna izbila su na području grada dva požara koji su zahvaljujući brzom intervenciji članova Stalne vatrogasne straže prošli bez veće materijalne štete. U Zagrebačkoj ulici došlo je do požara u pekarnici Paška Jurasa, a nekoliko dana kasnije izbio je požar na skladištu ugljena na operativnom dijelu obale. U oba slučaja vatra je uslijedila zbog nepažnje, a mogla je imati dalekosežnih posljedica, jer se požar, naročito onaj u spomenutoj pekarnici, mogao proširiti i na susjedne zgrade. (JL)

Dopisi građana

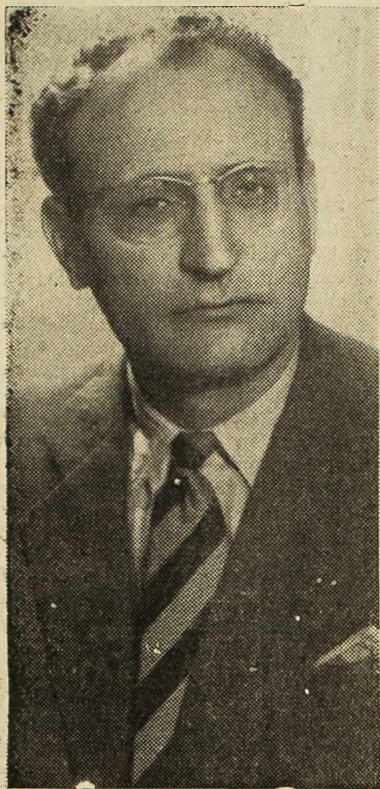
Propust organizatora

Prilikom Dana dječje radosti Općinski odbor društva »Naše djeca« organizirao je dječju lutriju ispred 1. osmogodišnje škole. Organizator ove lutrije učinio je niz propusta, među kojima i ovaj. Dječji paketa br. 10 izdan je na broj koji uoče nije izašao, dok broj serije 2593, koji je izvučen, ostao je bez nagrade. Sličan takav slučaj ponovio se još jednom u toku izvlačenja brojeva. Da li se to moglo predusresti? Smatram da jeste.

Stipe Matić
Prvorobaca 10

Neshvatljivo

U redakciju je ovih dana došao Ante Aleksić, sa stanom u ulici Stipe Ninića, — Nekoliko sati prije pogreba mog sina Zvonka naručio sam gradsku glazbu, čiji je predstavnik obećao da će članovi glazbe doći. Međutim, oni se nisu pojavili. Takav postupak smatram propustom i neshvatljivim činom te ustanove.

Naš sugrađanin dr. Tomislav Kronja nedavno je unaprijeđen u čin general majora JNA sanitetske grane

Vrijedno pažnje

Dio Rogozničke ulice između dječjeg doma »Petar Grubišić« i groblja već duže vremena se nalazi u veoma zapuštenom stanju. Već nekoliko puta je na sastancima SSRN bloka Šubičevac i zborovima birača bilo prijedloga da se ova ulica popravi, ali bez uspjeha. Pošto je ova ulica veoma strma i sa starom kaldrmom starom preko stotinu godina, koju ispiraju kiše i odnose mulj na Poljanu i druge ulice, iz zemlje štrši veliko kamenje što za prolaznike ove ulice predstavlja stalnu opasnost, a naročito noću, jer je ova ulica redovno bez osvjetljenja.

Na godišnjoj konferenciji SSRN, pored ostalih pitanja, raspravljalo se i o zapuštenosti ove ulice i izgledima za njen pravak. Kada je objašnjeno da se ulica u dogledno vrijeme ne će popravljati, jer prema regulacionom planu u toj ulici se predviđaju neke rekonstrukcije, članovi SSRN spomenute ulice na čelu sa drugom Vuković M'com, odmah poslije konferencije su organizirali dobrovoljni rad i ulica je popravljen i dotjerana u normalno stanje.

S obzirom da ovakvih ulica u zapuštenom stanju u našem gradu vjerovatno ima dosta, i ne čekajući da ih općina popravi, dobro bi bilo da i ostali građani podu primjerom stanovnika Rogozničke ulice, koji su pokazali da se bez ikakvih sredstava s udruženim snagama može dosta učiniti. B. P.

SA TRŽNICE I RIBARNICE

Na tržnici i dalje vlada velika potražnja jabuka. Ostali artikli su zadržali iste cijene: krompir 16, kupus 15, kiseli kupus 30, karfiol 40, jaja 16, bajlami 150, orasi 240, naranja 210, limun 260, suhe šljive 240—250, jabuke 100—110, suho grožđe 360, kisele paprike i krastavci 170, suhe smokve 110 do 130 i salata 60 Din.

Na ribarnicu su, naročito u ponedjeljak, dovezene velike količine ribe. Najviše je bilo gavuna po 160, liganja 320, škarpija 240, hobotnica 80, salpa 240 i trlja po 350 Din kg.

BRODOVI U LUCI

Iz luke je isplovio talijanski brod »Maria Cosulich«, dok je brod »Plitvice« još iskrcao teret od 5890 t pšenice, koji je dovezao iz SSSR-a. Očekuje se »Hrvatska« i »Crna Gora« za ukrcaj raznog tereta za USA, »Titograd« za ukrcaj drveta za Bejrut, panamski brod »Sally«, koji radi za talijansku kompaniju za ukrcaj sandučnih dijelova za Sjevernu Afriku, »Vojvodina« za ukrcaj raznog tereta za luke Sjeverne Evrope i »Učka« za ukrcaj aluminijske žice za Chochin (Indija).

Oštećivanje javnih telefonskih govornica

Na teritoriju grada postoje dvije javne telefonske govornice, jedna na Poljani maršala Tita, a druga na željezničkoj stanici. Međutim, njima se građani ne mogu služiti kada im to treba, tako da često dolazi do pritužbi. S tim u vezi obratili smo se TT tehničkoj sekciji, gdje smo dobili sljedeće obavještenje.

— Postojeće govornice gotovo svakodnevno nalaze se pod kontrolom naših tehničara. Usprkos tome nesavjesna lica preko noći skidanjem raznih dijelova s aparata onemogućavaju njihovo korištenje. Tako se ovih dana dogodilo da je onaj na Poljani ostala bez nekih dijelova, a u javnoj govornici na željezničkoj stanici odnijet je aparat sa slušalicama. Time nam je pričinjena znatna materijalna šteta.

AKTIVNOST ŠIBENSKOG ODREDA IZVIDAČA I PLANINKI

Prošlih dana otputovala je u Split grupa od 9 izviđača i planinki. Oni će pohađati osmodnevnici tečaj za vodnike i četovođe. Druga grupa, koju sačinjava 40 šibenskih i 5 kninskih izviđača otputovala je na Papuk, gdje će se zadržati 18 dana na zimovanju. Sa tom grupom otputovali su i članovi uprave Ljubković, dr. Zokalj i Martinović, (ZB)

Sudska kronika

Osuđen na tri i pol godine strogog zatvora

Okružni sud u Šibeniku osudio je na tri i pol godine strogog zatvora Juru Mujana pok. Grge, rodom iz Zitnića, što je u drugoj polovini mjeseca rujna prošle godine udario ovcim drvatom po glavni Božu Mujana iz istog sela, nanijevši mu tešku tjelesnu povredu od koje je kasnije preminuo. Tragičnom slučaju prethodila je svađa između optuženog i pokojnika u koju su se umiješali članovi njihovih porodica, a uslijedila je zbog ulaska optuženikovih pištica na zemljište čiji je vlasnik bio pokojni Božo. Odmjerivši tu kaznu, sud nije spomenuto djelo okvalificirao kao ubojstvo, jer se na raspravi utvrdilo da optuženi Jure nije imao namjeru ubiti Božu Mujana.

ZAHVALA

U vezi s proslavom dvadesetpete godišnjice mog kazališnog rada želim javno zahvaliti svim drugovima i drugaricama iz počasnog odbora proslave, te društvem i političkim organizacijama, kao i rednim kolektivima u Šibeniku, koji su uzveličali moju proslavu svojim sudjelovanjem i poklonima, zbog čega ostajem trajno zahvalna.

Ivana Kuthy
dramska glumica Narodnog kazališta Šibenik

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

Oće — ne će . . . Oće — ne će . . . I, naravski! — oće! I di, nego na pojanu.

Za dlaku je falilo, da ovi put ne priovladaju oni, što govoru, da nije način, da se cirkus drži usrid sride grada. Ma, priovladala je ona:

— Molin vas, kolko bi Šibenik bija izgubija, da jik nisu puštili na pojanu. To su stranci, a kod nji nema di ti očeš, nego di oni očeju! Bilo ti je: oli na pojanu, oli idemu ča! I, šta mislite (!), bili bi otišli . . . Ništa, šta bi Šibenik izgubija, Nego, šta bi oni misliti od Šibeniku i od namin Šibenčaninam! . . .

Doista, druže uredniče, ovi argumenat je u skladu s odhukon, kojim jik se puštilo, da se sa svojim biciklaman, autimam, beštijaman, atomskim senzacijaman utoboru na praznomenu mistu između kina i teatra i tako, ka u niku ruku simbolično, ispunu prazninu među našim kulturnim ustanovaman, stvorivši cili bulevard kulture u Šibeniku, šta Šibenik nije nikada ima, i ne bi ga ni sada ima, da nije bilo ote, da rećemo, u dobri čas donešene odluke . . .

Kakko, pako, jedni govoru vako drugi nako, odajući po pojanu (došli smo i mi sa rive na pojanu da vidimo oto svitško čudo), obratili smo se nikiman, da nan kažu koju, šta oni od otomen mislu.

Jedan, šta od njega nisu daleko problemi odgoja, reka nan je:

— Odlično! Došli su u pravi čas, za ove zimске praznike. Dica ne gubu skulu, a vrime, koje ode provedu, nije izgubjeno. Ima puno poučni stvari, ka na priliku rotor, zdo, a da van i ne govornu od atomskoj senzaciji, di jedna »mala žena munjevitom brzinom pritvara mladica u Silvanu Manganu, a drugoga svlači da osane goli trup«. A na misto sata moralnoga odgoja, triba samo stati ispod megafona od rotora i slušati one riči, šta dolazu od oni iz bunara . . .

Poslin toga smo prišli jednomen iz uslužno-trgovačke branše. Bija je nikako ka zamisjen, a najviše se zadrž. kraj blagejni, ulaza i izlaza od šatora.

Na naše pitanje, pucnija je jezikom, pa nan reka:

— Ne mogu se potužiti — na promet, rekla je. Oni šta dolazu po novine neka kanu teke kvasine od lavande u šudarić i metnu ga pod nos, a ja držim, ka šta vidite, športel zatvoren . . . Na proljeće će se viditi rezultati, kad ovo proizovita . . .

Tili smo imati odgovor i jedne od maskara, šta su se ove dane izmišale sa sviton na pojanu! Ma sve su nikako bile obučene kao i lani, u istu robu, samo šta je teke više ostarila. A mi smo tili imati odgovor od jedne friskije, pa nije bilo druge, nego smo poletili za jednon šta je bila obučena jednako ka i lani, samo šta je u ruci imela, misto bokun kantinele od lani, niku kudijetinu, s kojom se branila od oni šta jik je sama tentala.

— Šta vi mislite od cirkusa?

Ona se najprije začudila da ju je niko ferma, pa onda promini glas i reče:

— Grrr . . . Maškaraaaa . . .

Za otin je prama namin digle kudiju i pobigla.

A sada, druže uredniče, želimo ti sriču na svitlosti sriče, ako bi iša igrati, i lipo te pozdravjamo uz stisak ruke.

Mi sa klupa na rivi

ŠIBENIK kroz jedan

NARODNO KAZALIŠTE

Srijeda, 22. I. — KONCERT — uz sudjelovanje René Foresta i Freddy Doška. Početak u 20 sati.
Četvrtak, 23. I. — GOSPODSKO DIJETE — predstava za građanstvo. Početak u 19.30 sati.
Subota, 25. I. — LJUDI — predstava za građanstvo. Početak u 19.30 sati.
Nedjelja, 26. I. — RODINA OFANZIVA — predstava za građanstvo. Početak u 19.30 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u bojama — ČETIRI JAHARCA — Dodatak: Filmske novosti br. 2 (do 27. I.)
Premijera američkog filma u bojama — ZEMLJA FARAONA — Dodatak: Filmske novosti br. 3 28. I.—3. II.)

SLOBODA: premijera američkog filma — PLAMEN U PODNE — (do 26. I.)
Premijera japanskog filma — SEDAM SAMURAJA — (27. do 31. I.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 25. I. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 26.—29. I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATICNI URED

RODENI

Nenad, sin Radovoja i Sonje Bojović; Mladen, sin Marijana i Frane Renje; Tino, sin Ante i Golubice Martonović; Zarko, sin Tomislava i Marije Cvitan; Stevan, sin Ratka i Milice Pavasović; Jasminka, kći Ante i Marine Rak; Stjepan, sin Marijana i Zorke Grubišić; Boris, sin Nikole i Nevenke Grubišić; Milenko, kći Mile i Druge Rak; Svetomir, sin Raimunda i Zdenke Ajduković; Ante, sin Kreše i Marte Papeša i Ivan, sin Mira i Olge Dobra.

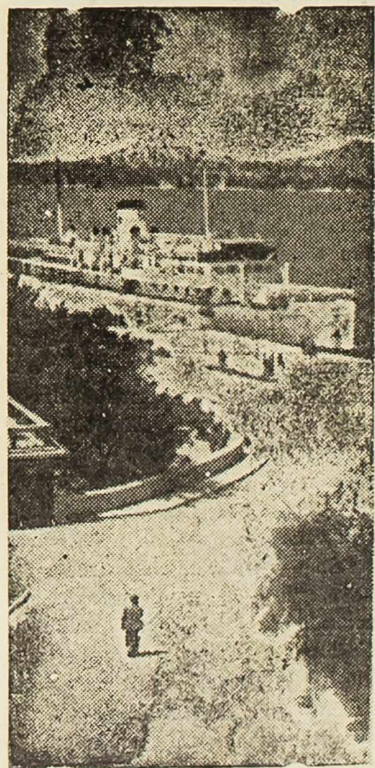

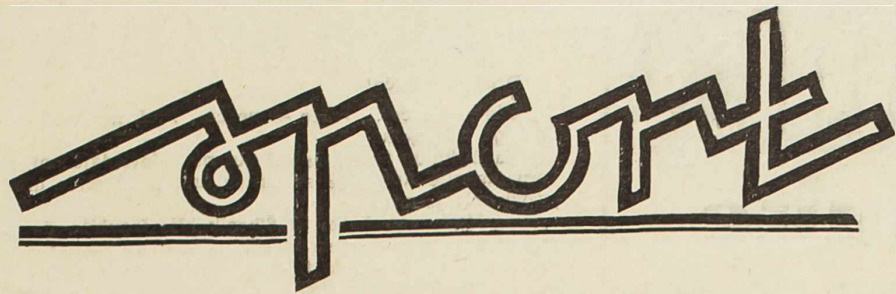
Ante i Luka Šare ulovili su u šibenskom kanalu ugora teškog 18 kg, a dužine 1.90 m

Preko hiljadu rođenih u 1957. godini

Prema podacima Matičnog ureda NO općine Šibenik na teritoriju grada u protekloj godini rođeno je 1065 djece i to muških 570, a ženskih 495. U istom razdoblju sklopljeno je 232 braka dok je umrlo 285 lica. Prema statistici prošlih godina zapaženo je da je 1957. godina postigla jedan mali rekord u broju rođenih, jer toliki broj rođene djece nikad dosad nije bio zabilježen na području grada.

Oglašavanje u „ŠIBENSKOM LISTU“ -siguran uspjeh!

XII. godišnja skupština NK „Šibenik“

Opravdani razlozi slabog plasmata

U prostorijama Društvenog doma, uz prisustvo od preko 300 članova i prijatelja, održana je u nedjelju XII. godišnja skupština NK „Šibenik“, kojoj je prisustvovao i delegat Splitskog nogometnog podsveza drug Supe. Nakon izvještaja o radu kluba u protekloj godini i diskusije koja je donijela izvjesne zaključke, izabran je novi upravni od 25 i nadzorni odbor od 3 člana. Za predsjednika ponovo je biran ing. Pava Bujas. U toku izvještaja i diskusije zapazeno je, da je NK „Šibenik“, i pored slabog plasmata na kraju jesenskog dijela zonskog prvenstva, postigao u 1957. godini nekoliko vrijednih uspjeha. Osvajanje drugog mjesta na kraju prvenstvene sezone 1956-1957., zatim probaj među četiri najbolja kluba u zemlji u takmičenju za Jugoslavenski kup, i konačno uspjeh juniora u osvajanju Dalmatinskog kupa — nesumnjivo govore da protekla godina nije bila baš neuspješna. Međutim, dobio se dojam da su spomenuti vrijedni rezultati ostali nekako u sjeni neuspjeha kluba u posljednja tri mjeseca 1957. g. O razlozima slabog plasmata u I. zoni dosta je toga navedeno. Opravdanih u svakom slučaju. U prvom redu iznenađujuće povrede Tambače, Živkovića i Friganovića, kažnjavanje Ilijadice, odlazak Škugora u „Zagreb“, slaba forma Tedića i „starost“ Đurića prouzrokovali su

bez sumnje da je „Šibenik“ iz utakmice u utakmicu doživljavao poraze, pa čak i na svome terenu. U toku skupštine podvrgnut je kritici Nogometni savez Hrvatske zbog sporog rješavanja žalbi, koje je „Šibenik“ uputio na utakmice protiv „Uljanika“ i „Trešnjevke“. Od upućivanja tih žalbi prošlo je više od dva mjeseca, a da NSH nije našao za shodno da donese odgovarajuće rješenje. Skupština je također dotakla i

pitaje članarine čiji su prihodi još uvijek maleni prema broju prijatelja i simpatizera „Šibenika“. U vezi finansijskog stanja kluba protekla godina spada u najbolje, jer je godišnja bilanca završena s aktivom, što od oslobođenja nije bio slučaj. Ova skupština može se smatrati dosad najuspješnijom i po brojnoj posjeti, iscrpnom referatu i dosta solidnoj diskusiji, tako da je sveukupna ocjena, koja se može dati, vrlo dobra. (J)

Osvajanje Dalmatinskog kupa za podmladak

Zalaganje nagrađeno uspjehom

Juniorska ekipa „Šibenika“

Juniorska ekipa „Šibenika“ u posljednje dvije godine zabilježila je nekoliko vrijednih rezultata. U takmičenju za Dalmatinski kup ova momčad bila je četiri puta finalist, a isto toliko i u natjecanju za prvenstvo SNP-a. Od 1947. godine neovom, osim dva puta, prvaci su svoje grupe u takmičenju za prvenstvo SNP-a. No, ipak mlada jedanaestorica „Šibenika“

postigla je vrijedan uspjeh na nogometnom turniru „Kvarnerska rivijera“ koji je održan na Rijeci 1956. godine, kada je u svojoj grupi pobijedila renomirane protivnike. Pobjede je izborila nad „Rijekom“ i češkim klubom „Slavoj Liberec“, dok je u susretu protiv mađarskog tima „Czepele Vasas“ izgubila sa minimalnim rezultatom od 0:1. Na taj način ekipa je osvojila drugo mjesto. To je ujedno bio prvi nastup „Šibenika“ na jednom međunarodnom turniru. Svi ti uspjesi izborni su zahvaljujući maksimalnom zalaganju svih pojedinaца i velikoj požrtvovnosti koja krase čitavu momčad. U izjednačenosti ekipe leži glavni razlog svim dosadašnjim uspjesima. Među njima naročito se ističu Ivić, Matov, Orošnjak i Lasan, dok ostali ne mnogo zaostaju za ovima. Momčad pod stručnim vodstvom Stojana Milete, koji je u znatnoj mjeri zaslužan za postignute rezultate, redovno trenira i zahvaljujući velikom razumijevanju u pravnom odboru snabdjevena je svim potrebnim rekvizitima. Jednu teškoću čine učenici u privredi koje je teško okupiti na zajedničkom treningu. Danas juniorska ekipa raspolaže sa 22 igrača, čiji se broj nadopunjuje sa subjuniorima kojih ima preko 35.

Iz redova juniora danas u prvoj momčadi „Šibenika“ stalno nastupaju Bašić, Ilijadica, Tambača, Stošić, Živković i Šupe, dok povremeno igraju Friganović, Miljević, Perak II. i Orošnjak. Među onima koji su se prestali baviti nogometom ili više ne nastupaju za boje kluba možemo ubrojiti nekadašnje juniore. To su Bašca, Batinica, Zjačić, M. Čala, Škugor, Marencić i Perak I. (J)

POBJEDA BALDEKINA U STOLNOM TENISU

U prostorijama osnovne organizacije SSRN Baldekin održano je 17. o. mj. natjecanje u stolnom tenisu između reprezentacije tog bloka i šestih razreda Gimnazije. Susret je završen pobjedom ekipe Baldekina sa rezultatom 5:4. Kod pobjednika su se istakli Babić i Jakić, dok je kod Gimnazije vrlo dobru igru pružio Milovac. (ZB)

VACANI — RUPE 5:1

Prošle nedjelje u Rupama je održan prijateljski nogometni susret između Vacača i Rupa. U veoma živom i interesantnoj igri pobjeda je zaslužen pripala gostima. Zgoditke su postigli za Vacača V. Beneta 3, te Bječić I. i II. po 1, a za Rupe Jurić. Mnogobrojna publika bila je zadovoljna prikazanom igrom.

Uzvratni susret održat će se naredne nedjelje u Vacačima.

U predigrf su se sastale juniorske ekipe koje su igrali neodlučno 0:0 (AB)

Pokrenuti seoske partizanske sportske igre

Lanjske godine po prvi put na našem kotaru prislo se sirem održavanju seoskih partizanskih sportskih igara. One su bile vrlo lijepo primljene od seoske omladine, koja se s voljom i interesom masovno uključila u razna sportska takmičenja. Po stanju na terenu i po ocjeni poznavalaca ovih prilika, seoske partizanske sportske igre imale su kampanjski karakter. Završetkom proslave Dana mladosti, aktivnost je jenjala i na kraju potpuno prestala. Odgovorne organizacije nisu pokazale upornost ni nastojale dati novi poticaj ni sadržaj, iako je u toku ljeta, jeseni i ove zime bilo raznih mogućnosti, da se sportske partizanske igre prošire novim disciplinama, a da se ne govori o aktivnostima iz minimuma programa ovih igara. Trebalo bi o tome razmisliti i ponovo stvar pokrenuti, a za to ima uslova. Zar i ova predložena aktivnost nije najpogodnija prilika, da se naša omladina ponovno okupi i počne takmičenjima unutar svog sela i između susjednih sela. Trebalo bi u čast izbora pokrenuti i ožvjeti seoske partizanske igre. A slično bi mogla učiniti sindikalna tijela organizirajući radničke sportske igre.

Završeno prvenstvo Gimnazije u šahu

POBIJEDILI SU FAVORITI

U prošlu subotu je završeno prvenstvo Gimnazije u šahu, koje se održavalo u prostorijama šahovskog društva Šibenik, a trajalo je oko mjesec i pol dana. U prvenstvu se natjecalo pet ekipa s ukupno 29 omladinaca. Igralo se po dvostrukom bod sistemu. Prvo mjesto je osvojila ekipa VI. b razreda u sastavu: Batarelo, Radečić, Šarac, Alavanja (Širinić, Restović) sa 23,5 bodova, a za njom slijede: VI. a sa 22, VIII. 18,5, VII. 13 i V. sa 3 boda. Za najboljšu partiju turnira smatra se partija Batarelo — Dulibić, odigrane u V. kolu prvog dijela natjecanja, a završila je pobjedom Dulibića. Najbolji pojedinačni uspjeh postigao je Šarac, izgubivši tokom cijelog prvenstva samo pola boda. Kvalitet svih igara je bio osredniji. Pobjednička ekipa VI. b je osvojila prelaznu zastavicu. (Z)

U okviru priprema za predstojeće prvenstvo

„Šibenik“ - „Hajduk“ 1:1 (1:0)

U nedjelju je na stadionu „Rade Končar“ odigran prijateljski nogometni susret između momčadi splitskog „Hajduka“ i „Šibenika“. Susret je završio neriješeno 1:1 (1:0). Zgoditke za „Šibenik“ postigao je Stošić u 9., a za „Hajduka“ Bašić u 83. minuti. Pred oko 2500 gledalaca susret je dobro vodio Stanko Knez.

„Šibenik“: Bašić, Cvitanović, Jelenković, Šupe, Ilijadica, Tambača, Stošić, Fiorentini, Zambata, Luštica, (Bego), Tedling.

„Hajduk“: Vulić, Grčić, Radović, Brikbača, Krstulović, Garov, Vastić, Vičević, Kragić, Senauer, Bašić.

Bila je to veoma dinamična i uzbuđljiva utakmica u kojoj su domaći bili bolji u prvom, a gosti u drugom poluvremenu. „Šibenik“ je propustio izvanrednu priliku da i minimalnim omjerom od 1:0 zabilježi vrijednu pobjedu. Da do toga nije došlo krivicu snosi inače veoma solidni vratar Bašić, koji je, ispustivši loptu iz ruke, dozvolio lijevom krilu „Hajduka“ da postigne izjednačenje sedam minuta prije kraja. Domaći su došli u vodstvo već u 9. minuti, kada se Stošić primivši loptu od Zambate, uspio probiti i sa nekih desetak metara plasirati loptu pored nemoćnog Vulića. Poslije ovog zgoditka gosti su svim silama nastojali da promijene rezultat, ali u tome nisu uspjeli, jer je pred vratima „Šibenika“ stajao neprobojni zid koji su sačinjavali oba braniča i odlični Ilijadica. U 17. minuti umalo da „Šibenik“ nije povisio rezultat. Zambata je primio loptu i oslobodivši se posljednje zapreke —

Vulića tukao oštro preko gola. Do odmora domaći su još u dva navrata opasno ugrozili gol „Hajduka“. Najprije je Štošić tukao pored stative, a zatim je Luštica uputio jak udarac koji gotovo nije okrznuo gredu.

U drugom poluvremenu „Hajduk“ je sve svoje snage usredotočio u napalu, koju je počeo srednji pomagač Krstulović. Poslije 60. minute slijedi serija napada „Hajduka“, tako da je obrana Šibenika imala pune ruke posla. U tom periodu vratar Bašić se u dva navrata istakao smjelim paradama. I kada su gledaoci očekivali da će postignutim rezultatom iz prvog dijela završiti utakmica, došlo je do neočekivanog gola i izjednačenja koji svakako predstavlja uspjeh za ekipu „Šibenika“. Utakmica je pokazala, naročito prvo poluvrijeme, da „Šibenik“ dolazi u sve bolju formu, ma da još ima pojedinaца koji u potpunosti ne zadovoljavaju.

Domaći su imali najbolje igrače u Ilijadici, Šupi i Bašiću u obrani, a Lušticu i Stošiću u napalu. Kod „Hajduka“ su se istakli Radović, Krstulović, Garov i Senauer. (J)

ŠAHOVSKI SUSRET „GIMNAZIJA“ — „RUŽA VUKMANA“

15. o. mj. održan je šahovski susret između ekipa šestih razreda Gimnazije i dačkog doma „Ruža Vukmana“. Pobjedila je ekipa Gimnazije sa rezultatom 4,5:1,5. Susret za koji je kod doma veliki interes održan je u prostorijama doma „Ruža Vukmana“

POUKA — ZANIMLIVOSTI — ZABAVA

SPOMENIK LAJKI

U spomen prvog vasionkog putnika, malog psa Lajke, u Moskvi će biti posavljen jedan visok obelisk. Lajkin leš još kruži zajedno sa Sputnikom II. oko Zemlje.

PRVI KINESKI AVION

Posljednjih dana mjeseca decembra bio je u Pekingu završen prvi avion, u potpunosti izrađen prema planovima kineskih konstruktora. Ovaj događaj svečano je proslavljen.

NOVA VRSTA KAVE

Jedna grupa američkih istraživača na čelu s Džekom Džeksonom (Jack Jackson) našla je u pustinji Gola, u Liberiji, jedno usamljeno stablo dosad potpuno nepoznate vrste kave. Prema tvrdjenjima trunčjaka, koji su izvršili analizu, nova vrsta kave nadmašuje svojim

ukusom i aromom sve dosad poznate vrste. Stablo kave otkriveno u Liberiji visoko oko 5 met., staro je 12 godina, a plod mu je jasno crven. I lišćem i plodom ovo drvo razlikuje se od svih divljih i kultiviranih stabala koje se gaje u Liberiji, a isto tako i svih poznatih vrsta u svijetu. I pored upornog treganja, u pustinji Gola nije moglo biti pronađeno više nijedno stablo ove nepoznate vrste koha se pored ukusa, odlikuje i znatno većom količinom ploda.

POLJSKA GRADI BROD NA ATOMSKI POGON

Kako saopćava „Žolnež Volnošćik“, do 1970. godine bit će izgrađen prvi poljski morski brod na atomski pogon. Poljski naučnici već uveliko rade planove za ovaj brod koji će ustvari biti tanker nosivosti od 35.000 tona. Brod će biti dug 209, širok 26,6 metara, dok će mu brzina iznositi 20 čvorova na sat. Glavni motor imat će jačinu od 24.000 konjskih snaga. Atomski brod uzimat će gorivo — svega jednom godišnje.

VUNA KOJA SE NE SKUPLJA

Naučni saradnici univerziteta američke savezne države Illinois došli su nedavno do zanimljivog otkrića da ovce kad dobijaju hranu u kojoj ima sumpora daju vunu koja se uopće ne skuplja. Sumpor iz hrane dolazi i u runo i mijenja strukturu vune, takoreći vulkanizira je, i ona se kasnije, kad se od nje ispredu niti, ne skuplja i ne isteže.

APARAT ZA MJERENJE „ŽEDI“ KOD BILJAKA

Američko ministarstvo poljoprivrede izvršilo je nedavno niz proba s jednim aparatom, ustvari jednostavnim električnim uređenjem, pomoću koga se može utvrditi da li je jednoj biljci u određenom trenutku potrebna voda ili ne.

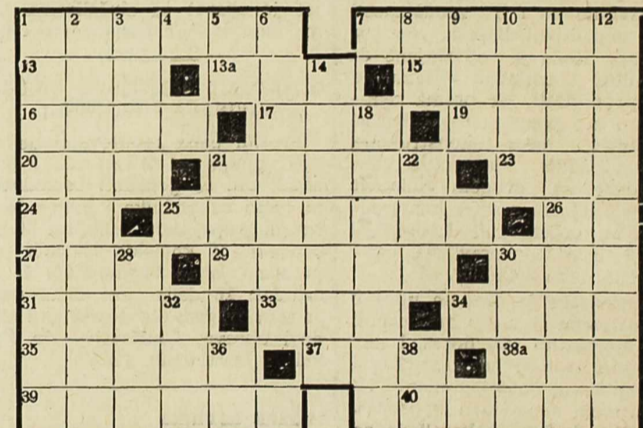
Dva mala tanka zupca vezane za aparat zabodu se u stablo biljke. Zupci su ustvari dvije elektrode načinjene od čelika koji ne rđa i koje su vezane za jedan elektrometar koji mjeri električni otpor u biljci, a ovaj pak, zavisi od količine vlage u njoj. Pošto se na određenom prostoru izmjeri vlažnost kod desetak biljaka, dobija se relativno točna slika o potrebi za vodom svih biljaka iste vrste na tom kompleksu zemljišta.

INSTRUMENT ZA SASTAVLJANJE KRVNIH SUDOVA

Posljednjih mjeseci prošle godine u mnogim američkim i evropskim bolnicama prikazali su sovjetski stručnjaci jedan prihično složen, ali veoma efikasan aparat, dug 12,5 centimetara, koji služi za vezivanje, zapravo spajanje, prekrnutih većih krvnih sudova. Krvni sudovi koje treba sastaviti moraju da imaju slobodne krajeve u dužini od nešto manje od dva centimetra. Tada aparat može da „zgrabi“ krajeve i da ih posuvrtači, tako da se na svakom od njih dobija jedna mala „manžeta“, a zatim te manžete sastavlja. Vezivanje krvnih sudova obavlja se pomoću ovog aparata za manje od jedne minute. (Sedma Sila)

Križaljka

VODORAVNO: 1. nogar, 7. nogometni klub iz Maribora, član I. zone, 13. jednoznamenakasti broj, 13a. pritok Gangesa u Indiji, 15. laskavi izražaj, 16. planina u NR Srbiji (1560 m), 17. mjesto na području općine i kotara Nikšić, 19. općinski područje, 20. gorski vrh u Retijskim alpama, 21. drugo ime Kovačića (»Jama«), 23. turski niži dostojanstvenik, 24. pokazna zamjenica, 21. prezime našeg književnika (»U registraturi«), 26. oznaka za nepoznatu osobu, 27. pritok rijeke Warte u Poljskoj, 29. prezime našeg književnika (Viencslav), 30. jedan od završetaka šahovske igre, 31. zadnje počivalište, 33. muslimanska feredža, 34. vrsta šumske divljači, 35. poznato djelo Matije Reljkovića, 37. povrh, iznad, 38a. ime književnika Ujevića, 39. osoba na koju je trasirana mjenica, 40. navada, običaj.

OKOMITO: 1. okretnost, vještina, 2. geometrijsko tijelo, omeđeno sa 4 istostrana trokuta, 3. općinsko područje, 5. prvak, 6. jedan ljetni mjesec, 8. dva konsonanta, 9. vrsta papige, 10. ženime, 11. prognamik, 12. prolazna soba (na pr. za umovačeni kadar i sl.), 14. prirodan, 18. opsjenut, 21. stari grad u Tesaliji, 22. strano muško ime, 28. otplate, 30. ugaži u smjegu, 32. šumska krvoločna životinja, 36. kemijski simbol za radij, 38. potvrđna čestica.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: VODORAVNO: 1. Nova godina, 9. ol. o. 11. propale, 12. ako, 13. gp, 15. Avar, 16. surov, 18. Ort, 20. ota, 21. pd (paladij), 22. lo, 23. motori, 25. propis, 26. ev, 28. an, 29. pre, 30. Ant, 31. tanki, 33. ista, 36. alo, 37. crtanke, j, 40. čestari, 41. otava, (J. V.)

KOMISIJA ZA NATJEČAJE NO OPĆINE KNIN

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POPUNJENJE UPRAZNE NOG MJESTA DIREKTORA »ELEKTRIČNOG PO DUŽEČA« — KNIN

UVJETI: a) Fakultetska sprema elektro-inženjera sa najmanje 8 god. službe od kojih 2 u elektroprivredi. b) Sprema elektrore hničara odnosno potpune srednje škole sa 12 godina službe, od toga najmanje 2 u elektroprivredi, i to ne rukovodnim dužnostima.

Plaća prema tarifnom pravilniku, a nastup službe odmah. Prijave se primaju zaključno sa danom 25. I. 1958. god.

ŠIBENSKI LIST organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62 Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Z-182 Rukopisi se ne vraćaju Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din